SALIGHETSSANNINGAR.

AF

FREDERICK J. JOBSON,

THEOLOGIE DOKTOR.

ÖFVERSÄTTNING.

GÖTEBORG.
BOKTRYCKERIET WESLEYANA.

CINCINNATI.
HITCHCOCK & WALDEN.

GÖTEBORG, 1874.
BOKTRYCKERIET WESLEYANA,
C. A. STENHOLM.

INNEHÅLL.

		Sid.
I.	Vigtiga sanningar	1.
II.	Salighetens väg enkelt framstäld	17.
III.	Guds barns fulla visshet	33.
IV.	Synlig förening med Christi kyrka	53.
V.	Fullkomlig kärlek hos de på Christus troende . . .	71.
VI.	Verksamhet för Gud	89.

I.

Vigtiga Sanningar.

VIGTIGA SANNINGAR.

Min läsare, *har du någonsin användt en enda timme till beständig eftertanke öfver ditt andliga och eviga väl?* Du har användt många timmar att tänka på timliga ting, och dervid ådagalagt genom din allvarliga hängifvenhet för dem, att du är i stånd att fästa ditt sinne vid ett bestämdt föremål och fortfara dermed med outtröttlig kraft. Ja, för tanken på jordiska angelägenheter har den vanliga tiden icke ansetts lång nog, och du har icke sällan beröfvat dig sömnen samt lånat tid från natten för att vidare tänka på det, som sysselsatt dina förmögenheter under dagen. Men du vet, af huru mycket högre vigt det är, som har afseende på din odödliga själ, än det timliga, som tillhör din förgängliga kropp. Du vet, att du vistas här blott för några få år, att du derefter måste för evigt lefva i outsäglig lycksalighet eller i obeskrifligt elände, samt att på din karakter i detta korta pröfningstillstånd af din tillvaro beror ditt eviga öde i den tillkommande verlden. Hvilket ämne är väl då så vigtigt för dig som det rörande ditt andliga och eviga väl? Och hvilket ämne borde väl sysselsätta dina tankar i jemförelse med detta? Är det förnuftigt att tillbringa månader och år med att söka de timliga tingen och icke använda en enda timme för att vinna de eviga tingen? Besluta att egna denna timme åt omsorgen för din själ. Du har makt öfver ditt eget sinne. Du kan med spänd uppmärksamhet fästa dina tankar på det ämne du väljer. Gör nu en bestämd föresats, och handla

för en kort stund åtminstone som en man uti att tvinga ditt förnuft att öfva sig på hvad som är öfversvinneligt vigtigt för dig och på hvad du vet böra hafva företräde för allting, hvad det än må vara. Låt denna tid icke upptagas med att rikta uppmärksamheten på andra omsorger. Använd den beslutsamt till att allvarligt tänka på ditt andliga tillstånd inför Gud och i dess förhållande till evigheten.

Och känner du icke inom dig sjelf, att *du icke eftersträfvar det stora målet för din tillvaro, och att du i ditt närvarande tillstånd är oberedd för döden och den eviga verlden?* Det finnes ett djupt medvetande härom inom dig sjelf, hvilket skärpes genom att tänka på dina handlingar under ditt förflutna lif. Hurudant är ditt tillstånd nu? Du är främmande för Gud, det stora och oändliga ursprunget till din existens. Du har intet nöje uti att betrakta Hans karakter, intet umgänge med Honom och ingen lust i Hans tjenst. Du tillbringar hela dagar utan att tänka på Honom, och om en tanke på Hans närvaro uppkommer i din själ, så qväfves den ögonblickligen såsom en ovälkommen inkräktare. Dina tankar, sinnesrörelser och sträfvanden äro alla riktade på jorden och de skapade tingen, och med hvad du gör syftar du ej på Skaparens ära. *Är det icke sant?* Är det icke ett på oemotsägliga bevis grundadt faktum? Hurudant är ditt vanliga sinnestillstånd? Hvart flyga dina oräkneliga tankar? Hvad framkallar dina ifrigaste sträfvanden? Hvad gifver dig det ljufvaste nöje och den högsta lust? Besvara dessa frågor troget för dig sjelf, och säg sedan, om du icke lefver »utan Gud i verlden.» Om det icke funnes en allsmäktig Skapare och Herre öfver verlden, ingen gudomlig Välgörare, som uppehåller, beskyddar och välsignar dig dag efter dag, om ingenting vore att vänta härefter och du icke hade en odödlig själ, då kunde du handla och lefva som du gör. *Är det icke så?* Besinna dig och svara enligt sanningen, och du skall erkänna, att du icke är af Gud, utan af verlden.

Du är icke nöjd med ditt tillstånd i själ och hjerta. Det är icke förnuftigt, att du skulle vara det. Du vet, att du är ett ansvarigt väsende. Väktaren i ditt bröst erinrar dig ofta, att du blifvit skapad för högre ändamål, än dem du eftersträfvar, och att Gud för alla i tiden gjorda gerningar skall framställa dig för domstolen. Lyckligtvis finnes det i menniskans natur en lag, enligt hvilken hon icke har tillfredsställelse i annat, än i medvetandet af att hon gör rätt. Och denna lag skall göra sin makt gällande invärtes, hvilka de inbillade omständigheter än må vara, som utvärtes förefinnas till att blända och bedraga. Ingen mensklig varelse kan vara nöjd med sig sjelf, om hon icke vet, att hon åsyftar att göra hvad som är rätt och godt inför Gud och menniskor, och utan eget bifall rörande afsigten kan själen ingen ro hafva. Det finnes en känsla af förebråelse och fördömelse i den otrogne tjenarens bröst, hvilken försummar sin herres angelägenheter och missbrukar hans förtroende, och så är det med alla, som veta, att de blifvit skapade för Gud, och likväl försumma Hans tjenst och missbruka Hans godhet. *Det måste så vara.* Och så säger Skriften: »De ogudaktige äro såsom ett stormande haf, det icke stilla vara kan, och dess vågor häfva upp träck och orenlighet.» Också är det de förskräckliga följderna i det tillkommande lifvet, hvilka plåga själen och oroa henne midt i bedrägliga nöjen och orätta sträfvanden.

Läsare, stanna för detta ämne och nödga din själ att säga, om denna förklaring är sann, och det af egen erfarenhet. Är icke detta tillstånd af otillfredsställelse med dig sjelf, denna inre ångest, denna själens oro, ditt? Skjut ej frågan ifrån dig, derföre att den är obehaglig. För den beslutsamt för din själ och förehåll henne den stadigt, till dess beslutet är bestämdt och afgörande. Du *vet,* att detta betygas för den ogudaktige, och sådan är *du,* och måste alltid så vara, så länge du icke älskar Gud eller prisar Honom.

Detta medgifver du. Men du bekänner din afsigt vara att *bättra ditt lefverne vid någon mera läglig tid*

än den närvarande och sedan använda dina krafter för att uppnå det föresatta målet, på det du må blifva Herrens villige och lydige tjenare. Fråga dig sjelf, med hvad lag du är rättfärdigad i pligtens försummande. Om du bör tjena Gud någonsin, så bör du tjena Honom *nu.* Tänk härpå, och säg, på hvad grund du med rätta kan stödja din föresats att dröja? Har icke den Allsmäktige samma anspråk på dig nu, som Han skall hafva då? I hvilken uppenbarelse står det, att en del och icke hela din lifstid måste uppoffras åt Gud? Kan du finna någonstädes i Bibeln eller i den menskliga erfarenhetens historia, att menniskans pröfningstid, under hvilken hon skall beredas för evigheten, är för lång? Hafva de bästa menniskor funnit den vara sådan? Sade någon af dem — äfven af dem som lefde längst — att de hade tid öfrig? Hafva icke alla Guds tjenare till sin egen fördel lyssnat på förmaningen: »köpen tiden, ty tiden är ond?» Är det anständigt, att du skall använda din ungdoms krafter att göra uppror mot den Högste och sedan uppoffra din ålderdoms svaghet åt Hans tjenst? Och är det tacksamt och tillbörligt, att lifvets blomster och frukter skola gifvas åt satan, och dess vissnade stjelk offras åt Herren?

Men öfverväg, hvad du i sjelfva verket gör med detta dröjsmål. *Du beröfvar din själ dess högsta goda och dess fullaste förnöjelse.* Du har sett, att en menniska som är främmande för Gud, kan ingen frid hafva; men i Herrens tjenst är mer än frid. Der är lycksalighet. Der är en salig tillfredsställelse af att känna verkligt och väsendtligt godt, som åtnjutes af riktigt styrda förmögenheter. Religionen regerar icke oinskränkt öfver menniskan utan afseende på hennes egenskaper och förmögenheter. Den betraktar hennes natur och lämpar sig efter, hvad den behöfver, och hvad som utvecklar denna natur i yttersta grad. Den uppfyller hjertat och alla dess behof samt mättar det med godhet. Ingenting annat kan åstadkomma detta. Lika väl kunde en triangel täcka en cirkel, eller bar-

nets leksaker gifva en varaktig glädje åt mannen, som jordiska olämpliga och tomma såpbubblor kunna uppfylla omfånget af den odödliga själens behof. *Det kan icke ske.* Tillämpningen är omöjlig. Enligt sjelfva sakens natur är det outförbart. Och alla försök att tillfredsställa själen med timliga ting äro försök för en hopplös omöjlighet. Besinna detta och säg, om det icke är en solklar sanning, som icke kan förnekas?

Men i den verkliga religionen finnes tillfredsställande nöje och sann lycksalighet. Der är den glada förvissningen af att lefva under Guds nåd och icke under Hans vrede. Der är den ovärderliga förmånen af att vara i umgänge med Honom och kasta alla omsorger på Honom, som sörjer för oss. Der är den stadiga förtröstan, att hela ditt lefnadslopp, med all dess vinst och förlust, alla dess fröjder och lidanden, är under din himmelske Faders vaksamma försyn, hvilken åstadkommer, att allting samverkar till ditt bästa. Der är umgänge med de uppriktigaste och renaste bland menniskor. Och midt i alla faror under detta dödliga lifvet är der medvetande om trygghet för evigheten med en salig försmak af eviga fröjder i det tillkommande lifvet. Med allt detta goda i besittning och med blicken på all denna välsignelse i framtiden, huru kan Guds tjenare vara annat än lycklig? Det nekas icke, att i religionen är sjelfförsakelse och lidande. Der är något, som är emot menniskans förderfvade natur. Men detta oaktadt är lycksalighetens öfvervigt i detta lif så stor i jemförelse med den i verldens och syndens lif, att förnuftet, rätteligen brukadt, utan svårighet kan fatta afgörande beslut. Att uppskjuta en gudelig lefnad till en annan tid är emellertid att beröfva din själ dess rikaste arf och frivilligt afhända dig verklig sällhet.

Om religionen vore dyster och melankolisk i sin karakter, såsom några mena, om den beredde menniskan lidande snarare än nöje i hennes lif, så skulle det vara obarmherrigt att undfly uthärdandet af detta

lidande till din sena ålderdom med all dess svaghet och bräcklighet. Af rättvisa mot din egen natur borde du taga den tyngsta bördan, då du är stark nog för att bära den. Men det är icke så. Religionen ökar ej menniskans sorger, utan afhjelper dem. »Hennes ok är lustigt och hennes börda lätt.» Ogudaktighet är, såsom vi hafva sett, otillfredsställande. Syndiga nöjen och verldsliga egodelar alstra ej varaktig glädje, såsom deras historia och erfarenhet kraftigt bevisa, hvilka varit de lyckligaste i detta afseende. Ingen Guds tjenare utropade någonsin om andliga sträfvanden: »allt är fåfänglighet och jämmer.» Ingen af Frälsarens efterföljare, som känt religionens välsignelse komma öfver sig, erbjöd någonsin, lik Tiberius, stor belöning för uppfinningen af ett nytt nöje. Intet Guds barn utandades någonsin med lord Byron en mening af så oblandadt elände som denna:

»Alla åren äro vintrar!»

hade ej heller af förtidig ålderdom orsak att med honom förklara:

»Mitt lif är likt en gulnad höst,
Dess frukt, dess blomma vissnat har;
Mig masken tär — och ingen tröst
För mig är qvar.»

Ingen döende christen skriade någonsin af förskräckelse, såsom uppenbara tviflare, eller utropade: »Jag tager ett steg i mörkret.» För att ingenting säga om ålderdomens stilla lugn, sådant det visar sig i ansigte och uppförande hos heliga män och qvinnor, hvilka du känner — måhända din egen fader och moder — finnes det närvarande fröjder, som outsägligt öfverträffa allt hvad jordiska och syndiga egodelar och sträfvanden möjligen kunna åstadkomma. Väg dessa betraktelser i ditt förnufts vågskål, och säg, om uppskjutandet af religionen till en annan tid af din lefnad, är rätt och klokt för din egen del, och om, i det du så gör, du icke syndar mot dina egna intressen.

Besinna också, att du genom att uppskjuta *gör dig oskicklig* för egandet och åtnjutandet af hvad som

erkännes vara väsendtligt för din lycka och sällhet, innan du ingår i det tillkommande lifvet. Menniskans krafter aftaga med årens lopp, så att hon blifver mindre kraftfull i förståndet och mindre skicklig att utöfva verksamhet. Minnet försvagas och blir mer och mer ur stånd att återkalla det förflutna med bestämdhet och visshet. Den store Isak Newton kunde icke i sin höga ålder erinra sig processen af den beräkning, hvarigenom han hade bevisat planetsystemets rörelse. Och ehuru gamla personer minnas märkvärdiga händelser och omständigheter från sin ungdom, hvilka de, genom att ofta tänka på dem under de följande åren, outplånligt fästat i minnet, glömma de likväl, hvad som tilldragit sig under den senare tiden; och det är alls icke ovanligt att höra en gammal man berätta, hvad som hände i hans barndom, under det han icke mins, hvad som tilldrog sig förliden månad. Äfven förnuftet försvagas småningom. När minnet blir svagt och tanken oförmögen att länge nog jemföra de olika delarna af ett ämne, så blir slutsatsen oviss, äfven om omdömet vore i sig sjelft oförsvagadt. Qvickhet i förståndet, liflighet och styrka i rörelsen svika med åren, så att få menniskor företaga i en framskriden ålder någonting, som i hög grad tager förståndsförmögenheterna i anspråk. En gammal man egnar sig ej åt studerandet af ett nytt språk eller åt undersökningen af en ny gren af vetenskapen. Men religionen, må det ihågkommas, fordrar förståndets fulla krafter, och är högre än alla system af blott mensklig lärdom eller vetenskap. När minnet blifvit så förslappadt för mottagandet af intryck, att högst få omständigheter från den förflutna tiden kunna behållas deri, är väl då detta det tillstånd, hvari man kan börja tänka på sina förra synder till bättring? När förnuftet är förslöadt och svagt, är väl detta den belägenhet, i hvilken man kan utreda samvetets oordningar, som uppkommit genom långvarig försummelse? När begreppet är fördunkladt och menniskan behöfver höra en sak förklarad upprepade gånger, är månne detta den ställning, i hvilken hon kan söka lifvets väg? Och när naturen

är trög och i behof af hvila, är det då tid att fly från den tillkommande vreden?

Tänk äfven på den *förhärdelse och känslolöshet,* som uppkommer deraf, att man försummar att vända sig till Gud. Hvarje gång samvetet icke åtlydes, förslöas och dödas dess röst i själen, tilldess det genom fortsatt olydnad försvagas i sina anklagelser. Af hvarje hjertats motstånd mot den Helige Andes verkningar blir det hårdare och mindre mottagligt för intryck. Sålunda blir samvetet *brändt* såsom med ett jern; det upphör att bäfva och förskräckas under anklagelsen, och det känsliga kötthjertat hårdnar och blir känslolöst som sten. Sanningen och verkligheten häraf kan man finna i de menniskors verkliga tillstånd, hvilka med tanken på dröjsmål motstå samvetet och den Helige Ande. I likhet med Pharao blifva de förhärdade genom syndens bedräglighet. I ungdomen hafva de rörelser, gråta och bedja, då de höra sanningen troget förkunnas eller föräldrarna förmana dem att älska och tjena Gud, men vid mera mogen ålder hafva de inga rörelser i själen och ingen böjelse att lyda gudeliga råd.

Sedan en syndare genom långvarigt fortfarande i orättfärdigheten blifvit förhärdad, finner man ej sällan, att *han uppfunnit en religion för sig sjelf.* Han inbillar sig, att han i detta såväl som i annat blifvit vis och förståndig under årens lopp och genom erfarenheten. Han menar, att man icke bör anse honom såsom en, som varit ouppmärksam rörande hvad som passerat i kyrkan och i verlden, eller såsom en, som varit helt och hållet tanklös och utan omdöme angående andliga ting. Han erkänner sig vare en syndare liksom alla andra menniskor, men »Gud är barmhertig», tillägger han. Vidare »erinrar han om hvad han lidit och uträttat i verlden.» Han argumenterar så, som om förlust och lidande vore att anse såsom försoning för synden, och så, som om välgörenhets- och barmhertighets-verk kunde förvärfva evinnerligt lif. Han tror på Jesus Christus såsom alla menniskors Frälsare och derföre äfven hans, och då han tror på Honom,

huru kan han då, fastän han är en syndare, blifva förtappad? Skriften förbjuder, menar han, tanken på en så förskräcklig ände. Och i många fall hafva sålunda menniskor, som uppskjutit och dröjt med att antaga salighetens evangelium, uppsåtligen så handlat, att på dem fullbordats apostelns ord: »Fördenskull skall Gud sända dem kraftig villfarelse, så att de skola tro lögnen; på det de skola alla dömde varda, som icke hafva trott sanningen, utan hafva lust till orättfärdighet.» Det är en fasansfull tanke, att salighetens tid möjligen kan upphöra före lifvets slut. Den motsträfvige och oförbätterlige syndaren kan öfvergifvas af den Allsmäktige såsom den, på hvilken Han tillräckligt arbetat, och Han kan låta honom förgås i orättfärdigheten. »Menniskan vill icke mer låta min Ande straffa sig», säger Herren. Enär hon icke vet sin sökelses dag, kan det, som tillhör hennes frid, för evigt vara fördoldt för hennes ögon. Huru gräsligt var ej konung Sauls tillstånd och slut, sedan Herren öfvergifvit honom! Huru förfärlig Judas Iskarioths belägenhet, sedan satan ingått i honom! Och huru fasansfullt mångas tillstånd i närvarande tid, hvilka under sin tidiga lefnad voro lättrörda och mottogo intryck af sanningen samt af Guds kallelse genom försynen, men som nu äro synbarligen hårda och känslolösa under den mest rörande predikan och de betydelsefullaste händelser.

Sålunda, såsom lätt inses, är det ett faktum, att *få personer jemförelsevis omvändas till Gud vid hög ålder.* Ransaka kyrkans historia rörande vid hvad lefnadsålder hennes medlemmar blifvit intagna, och du skall finna, att det vida större antalet blifvit medlemmar i sin ungdom och icke i mogen ålder. Det händer lika sällan, att en person öfver medelåldern af sin lefnad förändrar sin andliga bana som sin jordiska. Pastor William Jay i Bath förklarade vid firandet af sin presterliga jubelfest, att han hela tiden af sitt prestembete icke känt mer än två personer, som blifvit omvända till Gud efter fylda femtio år.

Och ehuru några kunna veta om ett större antal omvända vid framskriden ålder, än denne vördade Herrens tjenare visste, så skola dock alla beredvilligt intyga, att omvändelse vid hög ålder är undantag och icke regel. Alltså att en syndare uppskjuter bättringen och omvändelsen till Gud till ålderdomen är att sätta sin själs angelägenheter på spel. Det är att äfventyra den påtagligaste möjlighet, under det man är omgifven af det osannolika, och att vänta sig hvad nästan alla andra förfela. De flesta menniskor dö såsom de lefvat, såsom kan antagas af deras sträfvanden under och slutet af pröfningsexistensen. Jemförelsevis få erfara mer än en öfverväldigande förskräckelse i »bättringen på dödsbädden»; och ehuru vi icke inskränka den allsmäktiga nåden, som frälsar barnet och idioten, och som kan frälsa den svage, ålderstigne, döende mannen, är detta likväl ingenting att hoppas och lita på. Lifvet är ett beredelsetillstånd för döden, och i tiden gestaltar sig karakteren för evigheten.

Men det är icke sagdt, att du får lefva till dess du blir gammal. Du menar, att så skall ske. De flesta menniskor tro detsamma. Likväl uppnår största delen af menniskorna aldrig hög ålder. Trettio år utgöra den bestämda tiden för en generation, och är öfver hufvud taget menniskans lifstid på jorden. Huru kan då du vänta dig någon ovanligt lång pröfningstid? Är du starkare än många andra? Det stolta höga trädet nedbrytes ej sällan plötsligt af stormen, under det det mjuka böjliga står qvar. »Såsom fiskarna varda fångna med en skadlig krok, och såsom fåglarna varda fångna med snaran, så varda ock menniskorna bortryckta i ond tid.» Att lita på långt lif är intet godt tecken, »ty den stund I icke menen, varder menniskones Son kommande.» Kroppens mekanism är så fin och sammansatt af så ömtåliga delar, att den i hvilket ögonblick som helst kan råka i oordning och upplösas. Sjukdomen flyger på vädrets vingar. Farsoten uppfyller luften med smitta. »Pest vankar i mörkret och sjuka förderfvar om middagen.» Händelser, som ingen försigtighet kan före-

komma, vänta menniskan på alla hennes vägar. En fallande skifferstcn eller tegelpanna, lösryckt från sitt fäste på något tak, kan ögonblickligen göra slut på ditt lif. Ett orätt steg, ja, bristandet af ett blodkärl i hjernan kan förorsaka hastig död, som icke lemnar rum till bättring och tro. Huru oförnuftigt är det ej då att uppskjuta det vigtiga frälsningsverket till en så olämplig och oviss tid.

Och hvad är till och med det längsta lif på jorden annat än, såsom Skriften säger, »ett dam, som en liten tid varar, och sedan försvinner?» »Menniskan, af qvinna född, lefver en *liten* tid.» Fråga den gamle mannen, hvad *han* tänker om lifvets längd, och han skall försäkra dig, att det synes honom blott såsom i går, då han var ung. Se tillbaka på den del af din egen lefnad, som redan är förfluten. Den är blott såsom en dröm om natten. Hela tidrymden af menniskans jordiska existens är så kort, att den heliga Skrift jemför den med »en tvär hand.» »Vi lykta våra år såsom ett tal.»

Betänk, huru mycket af denna korta tid nödvändigt måste användas till skötande af verldsliga åligganden, till åtnjutande af föda och sömn, och så inser du, huru kort tiden är för andliga angelägenheter äfven med antagande af den längsta lifstid. Och förr eller senare *kommer* dödsstunden. Lifvets slut är oundvikligt. Ingen konst, styrka, rikedom eller läkårevård kan afvisa eller besegra denna omutlige kämpe, som störtar menniskan i grafven. Denna händelse träffar alla. Här mötas den rike och den fattige, och det gifves ingen befrielse från denna härfärd. »Menniskan är förelagdt en gång dö.»

Derefter följer omedelbart *evigheten* med alla sina verkligheter, med sin outsägliga salighet eller sitt odrägliga qval! Om himmelen icke uppenbarar för själen sin härlighet, då hon går öfver tidens gräns, så bär det åt mörkret *för evigt.* Då, om själen sjunker ned under tyngden af oförlåten synd i

»Det rysliga fängelse med pina och qval»,

då skall hon ej endast komma i ett tillstånd, hvari hon är öfvergifven af Gud, utan i ett tillstånd af ominskadt och oändligt straff; »der deras mask icke dör och elden icke utsläckes»; der minnet, likt en sömnlös fiende, förföljer själen och genomborrar henne med många sorger. Erinringen om försummade tillfällen, om skadligt uppskof och om förlorad lycksalighet skall nedsänka henne i omätliga djup af ångest, under det att kunskapen om, att detta elände skall vara evigt, skall uppfylla henne med brännande qval och rasande förtviflan. Detta är icke öfverdrifvet förstorande i framställningen af det tillkommande onda. Det är sanningens och foglighetens språk, ty Christus säger om de onda: »Dessa skola gå uti evig pina, men de rättfärdiga i evinnerligt lif.» Guds vrede skall af de förtappade syndare befinnas vara en fasansfull verklighet, vida öfver hvad menniskan kan fatta; »men ho tror, att Du så svårligen vredgas?»

Läsare, frågar du nu, *hvad du skall göra.* Öfverväg dessa sanningar i din själ, tilldess du känner deras tyngd. Tänk efter, om de verkligen äro sanningar, och egna dem sedan den uppmärksamhet de kräfva. Orsaken till menniskans känslolöshet för de andliga och eviga tingen är den, att hon icke tänker på dem. *Tanken,* och *tanken allena* kan framkalla intryck. Var derför förnuftig och manlig och tvinga dig att tänka på, hvad som mer än allt är vigtigt för dig, och det icke en gång endast, då och då eller vid vissa tider, utan för de på dessa blad framstälda sanningar till åskådning om igen och om igen. Låt dem sväfva för ditt förstånds ögon, och då de träda fram för dig fråga om hvarje sanning, som kommer: *är det så?* Och fortfar sålunda, i det du tänker, tilldess du kommer till följderna, som höra dertill. Brist på *öfvervägande* är snarare själens förderf än brist på kunskap. »O att de visa vore, och de måtte besinna, hvad dem framdeles öfvergå skall!» sade Moses, då han stod färdig att skiljas från ett hårdnackadt och upproriskt folk. Och den Allsmäktige tillropar hela skapelsen

att lyssna på sin klagan öfver brist på besinning hos dem, som mottagit Hans faderliga godhet: »Hören I himlar, och du jord, fatta det med öronen; jag hafver uppfödt barn och upphöjt, och de äro mig affälliga vordne. En oxe känner sin herre och en åsna sin herres krubba, men Israel känner det icke och mitt folk *förstår* (eller *besinnar*) det icke.» Låt icke försummelsen af pligten att tänka blifva ditt förderf.

Använd lämpliga medel för att bibehålla intrycket af dessa sanningar på din själ. Låt ingenting förströ dina tankar eller qväfva dina känslor rörande desamma. Undfly lättsinne och verldslig glädje, hvartill allt för många taga sin tillflykt för att få befrielse från allvar och andlig sorg. Du måste vara allvarlig, om du vill blifva frälst. *Läs Skriften* och ransaka Guds eget Ord, angående hvad du bör *vara* och hvad du bör *göra.* Kom i håg, att det icke är menskliga meningar, som skola leda och styra dig, utan Guds uppenbarade Ord, och att du derefter skall dömas på yttersta dagen. Som du eger rättighet att läsa och tolka den heliga Skrift för dig sjelf, så *hängif dig med hela din själ åt ett ifrigt studerande af densamma,* så att den må göra dig vis till salighet. Bry dig ej om menniskors fräcka motsägelse, hvilka, föregifvande sig vara mera barmhertiga än Herren, söka förkasta inspirerade försäkringar om eviga straff för synden. Och sedan, med den fulla förvissningen, att Gud hotar (de onda med sin vrede) dagligen, »och att Han låter ingen vara ostraffad», föreställ dig såsom förverkligad den fasansfulla domen, att du är fördömd af lagen och blottstäld för evigt straff. Öfverväg i ditt sinne, hvad det är för den odödliga själen att förgås, att för evigt bortkastas från den Högstes närvaro och från umgänget med de saliga och heliga samt sjunka under Guds förbannelse i djupet af ändlöst elände och förtviflan. Försumma icke att tillämpa på dig sjelf den sanningen, att *du* är benägen att sålunda förgås för evigt och det hvarje ögonblick. *Besinna lifvets ovisshet.* Tänk på de oräkneliga faror,

som omgifva dig vid hvarje steg du tager, och att din pröfningstid kan vara slut hvilket ögonblick som helst och du förlora allt tillfälle att skaffa din själs salighet. *Besök Guds hus* och lär dig förstå sanningen, sådan den är förklarad och inskärpt af christliga predikanter. Uraktlåt icke att genast tillämpa på dig sjelf hvad du hör, och följ icke den ogrundade och allmänt rådande tanken, att hvad som förkunnas från predikstolen, tillhör församlingen i allmänhet, men icke dig isynnerhet. Begrunda de sanningar du läser och hör, och tänk på dem, då du stiger upp och då du lägger dig, såsom ock då du går på vägen. Låt icke verldsliga omsorger och förgängliga ting förströ dina tankar och draga ditt sinne ifrån hvad som är vigtigast af allt. Betänk, att det är det eviga lifvet du har att söka, och att det mål du har i sigte oändligt öfverstiger i värde hvarje annat föremål du kan betrakta. Hör icke de gudlösas onda råd, hvilka, hånande dina allvarliga blickar och sträfvanden, vilja föra dig in i jordiska nöjen och lustbarheter såsom det rätta botemedlet mot din oro och fruktan. Glada sällskapskretsar och de stormande nöjenas tillhåll äro ej passande för dig, om du vill undfly den tillkommande vreden och fatta evinnerligt lif. *Sök sällskap med Guds folk,* och lär af dem, huru de bringades derhän att känna sin syndighet och erhålla barmhertighet. Framför allt *bed om Guds upplysning och hjelp.* »Hvar nu någon ibland eder fattas visdom, han bedje af Gud, den der gifver enfaldeligen alla och föreviter icke, och han skall honom gifven varda.» Var uppriktig och undergifven inför den Allsmäktige, ty »hvilken som vill lyda Hans vilja, han varder förnimmande, om denna lärdom är af Gud.» Du kan vara säker att erhålla Guds hjelp, om du uppriktigt och ihärdigt beder om densamma. Fråga med Saulus af Tarsus: »Herre, hvad vill Du jag skall göra?» Bed nu, då du är allena med Gud. Tänk icke att en bön är nog, utan bed om igen och om igen, och bed, att den Helige Ande må verka i din själ tillbörlig angelägenhet om frälsning.

II.

Salighetens Väg

enkelt framstäld.

SALIGHETENS VÄG.

Min läsare, du är en salighet sökande själ, och du vet Guds fordringar för uppnåendet af detta mer än allt vigtiga mål: »Bättring till Gud och tro på vår Herre Jesus Christus.» Men du åstundar mera fullständigt känna bättringens beskaffenhet och trons väg, så att du visst må kunna veta, hvad du har att göra för att blifva salig.

För detta ändamål är det nödvändigt att åtskilja ting, som äro olika, och skilja blott utvärtes sken från verklighet.

Märk då angående

BÄTTRINGENS BESKAFFENHET,

Att den icke är bara *ånger öfver den begångna synden.* De flesta menniskor känna ånger, när de tänka på sina förra synder. De inse, att synden hvarken varit förnuftig eller nyttig, och att huru intagande och fördelaktig synden än kunde synas för tillfället, har den likväl icke åstadkommit hvarken tillfredsställelse eller gagn. En känsla af vanära och skam uppkommer i mer eller mindre mån hos alla dem, som tänka på sina förra synder. Synden förekommer oanständig hos förnuftiga och beroende varelser. Det gifves tider, då syndens onda följder äro så påtagliga, att ånger öfver dess begående kännes ytterst smärtsam; ty ehuru menniskans tillstånd på jorden icke oföränderligen är hvad Jobs vänner påstå — ett tillstånd af straff för synden — är likväl vedergällningens lag här

i verksamhet och gör ofta sin kraft gällande. En närvarande kan icke märka, hvad syndaren sjelf ser, nämligen den länk, som förenar synden och dess straff, såsom händelsen var med Josefs bröder, då de i Egypten utropade i sin nöd: »Detta hafva vi förskyllat på vår broder, att vi sågo hans själs ångest, då han bad oss, och vi ville icke höra honom; *derför* kommer nu denna bedröfvelsen öfver oss.» När Pharao såg de förödande plågorna öfver Egypten, uttalade han ånger öfver sitt uppförande, som han utan tvifvel kände för tillfället. När konung Saul hörde, att riket skulle frånryckas honom, greps han af en djup ånger. Och den mest förhärdade brottsling kan ej, då hans brott upptäckes och domen afkunnas öfver honom, undvika att känna ånger öfver sin lefnad. Ja, ånger öfver synden är de flesta menniskors dagliga erfarenhet och kan i sig sjelf ej anses såsom ett säkert tecken till bättring.

Icke heller får *bedröfvelse* eller *sorg* förvexlas med bättring. Menniskor kunna icke blott ångra sina synder; de kunna äfven vara djupt bedröfvade öfver desamma, och likväl icke vara sant botfärdiga inför Gud. Sårad högmodskänsla, upptäckt och lidande kan, såsom väl är att förmoda, tvinga menniskor att sörja öfver synden, hvarvid syndens följder snarare än sjelfva synden äro den egentliga orsaken till bedröfvelsen. Dessutom äro rörelser af sorg så olika hos olika personer, att man ej kan trygt lita på dem. Somliga menniskor kunna befalla öfver sina tårar och gråta för de obetydligaste saker, då andra deremot ej kunna gråta öfver de svåraste olyckor. Sorg är derför i sitt yttre uttryck af ångest, utrop eller tårar icke det säkra tecknet till bättring.

Icke heller är *föresatsen att bättra sitt lefverne* bättring. Denna föresats är också vanlig hos menniskorna vid deras allmänna betraktelser öfver synden och vid erfarandet af dess följder. De flesta menniskor, som lefva i synden, ämna öfvergifva den i en tillkommande och mera läglig tid, och tusende och

åter tusende syndare börja hvarje dag de upplefva med att göra beslut att lefva annorlunda än förut. Beslut att öfvergifva synden och lyda Guds lag äro bland de vanligaste företeelser i menniskans erfarenhet och äro i sjelfva verket de flestas tidsfördrif, ty de tillbringa sin tid med att göra sådana beslut och ingenting annat. Ja, detta är satans hufvudsakliga och framgångsfullaste sätt att bedraga menniskorna i allmänhet. Han frestar dem icke till att tänka på fortfarandet i synden till lifvets slut. En sådan frestelse skulle vara för fasansfull i sina eviga följder för att underhållas. Han leder dem från den ena dagen till den andra och från den ena synden till den andra med den smickrande föresatsen, att de skola lefva annorlunda i en kommande tid. Att göra ondt synes nödvändigt eller gagneligt *nu*, men sedan det önskvärda målet är vunnet och den hyllade föresatsen fullbordad, då skall synden öfvergifvas och lefvernets förbättring företagas. Förändring i uppförandet är nödvändig. Detta medgifver visserligen sjelfva fienden, men »*icke nu*», hviskar han; »en annan gång», dervid fördöljande lifvets ovisshet och grafven, som, innan syndaren hinner taga ett enda steg till på sin lefnadsbana, kan öppnas. Derför är blotta föresatsen att bättra lefvernet icke bättring.

Hvad är då *äkta bättring?* Vi hafva sett, hvad den icke är, låtom oss nu betrakta, hvad den verkligen är.

Bättring är *hjerteförkrossande öfvertygelse om synd.* Den är icke blotta känslan af begången synd, såsom sagdt är, utan öfverbevisning om synd, som genomtränger själens innersta, frambringande den ängsliga frågan: »Hvad skall jag göra för att blifva frälst?» I sådan belägenhet voro Petri botfärdige åhörare på pingstdagen. »De fingo ett styng i hjertat» medelst anklagelsen att hafva korsfäst Herren Jesus Christus, »och sade till Petrus och till de andra apostlarna: I män och bröder, hvad skola vi göra?» I samma tillstånd var Saulus af Tarsus; då han hejdades af Chri-

stus på vägen till Damascus, och då han kände sig öfverbevisad om sin syndighet af att hafva förföljt Guds församling, »skalf han och bäfvade och sade: Herre, hvad vill Du jag skall göra?» Så var det med fångvaktaren i Philippi; då han blef öfvertygad om sin synd och grymhet mot Herrens tjenare, »begaf han sig dit och föll ned för Paulus och Silas bäfvande; och hade dem ut och sade: herrar, hvad skall jag göra, att jag må blifva salig?» Så är det äfven med alla sant botfärdiga salighetssökande. De äro helt och hållet öfvertygade om syndens farliga onda, och de vilja lära känna frälsningens väg. De erfara väl icke alla sådan förskräckelse och oro, som den nu omtalade. Somliga kunna blifva mildt och gradvis upplysta, såsom fallet var med Lydia af Thyatira, hvars hjerta Herren öppnade. Men alla, som erfara bättring till lifs, blifva invärtes genomträngda af en känsla af skuld och fördömelse. De känna, att de hafva syndat emot barmhertigheten, kärleken, godheten; att deras synd är den största otacksamhet, ty de hafva syndat emot sin bäste vän. De se och känna, att synden är ett vederstygligt ondt, som Gud hatar; att lifvet, tillbragt i synden, är mer än bortslösadt; att den blottställer menniskan för förolämpande förebråelser; och öfverbevisningen om allt detta uppfyller själen.

Sann bättring, som väl icke kan uppskattas med säkerhet efter ånger och tårar, innefattar likväl i sig *djup, genomträngande sorg öfver synden.* I alla händelser medför den icke ständigt utvärtes sorg och gråt, men dock invärtes klagan och bedröfvelse. En tärande ångest öfver otacksamhet och olydnad mot kärlekens Gud uppfyller den sant botfärdiges själ, och vid vissa tillfällen känner han, så som om han skulle försmälta i tårar vid åsynen af sin syndighet. Han ser på synden och dess stigande förderf, till dess han genomtränges af sorg ända i det innersta af sin natur, och till dess han med bittra känslor begråter sin belägenhet. Se detta på den botfärdig Daveid, sådan ställningen skildras i den femtioförsta psalmen, och huru

djupt han begråter sitt tillstånd som en syndare, och med hvilken innerlig sorg han begrundar omständigheterna af sin stora öfverträdelse. »Min synd», säger han, »är *alltid* för mig.» Hvar han än vistades, antingen i sitt palats ensam eller ute bland sitt folk, antingen han stod upp eller lade sig, så ihågkom han sin synd med smärta. »Mot Dig allena hafver jag syndat och illa gjort för Dig, på det Du må rätt blifva i Dina ord, och icke straffad blifva, då Du dömd varder.» Han försöker ej ursäkta eller bemantla synden på grund af naturlig benägenhet dertill, utan anser detta såsom förökande hans öfverträdelse och befläckade utseende inför Gud. »Se», utropar han, »jag är af syndelig säd född, och min moder hafver mig i synd aflat.» — — »Skära mig med isop», beder han, »att jag må ren varda; två mig, att jag må snöhvit varda. Låt mig höra glädje och fröjd, att de ben, som Du förkrossat hafver, måga fröjda sig. Vänd bort Ditt ansigte ifrån mina synder och afplana alla mina missgerningar.» Saulus af Tarsus tillbragte tre dagar och tre nätter med fasta och bön, begråtande sitt tillstånd som en syndare och bedjande om förlåtelse. Och i Nya Testamentet sägas evangeliska botfärdige hafva »förkrossade hjertan.» Alla hafva icke så starka och känbara rörelser, som andra erfara, men alla botfärdiga syndare sörja öfver synden med en oskrymtad sorg. Känslan af Guds godhet förkrossar hjertat. Betraktandet af Christi lidande och död nedböjer själen i stoftet. Att hafva syndat mot Guds oändliga godhet och kärlek; att hafva föraktat en korsfäst Frälsare, och att likväl, oaktadt all sådan otacksamhet och uppror, barmhertighet och nåd för intet tillbjudes; betraktandet af allt detta upplöser menniskans natur och gör henne alldeles förkrossad.

Sann bättring är likväl *beslutet att öfvergifva synden och hålla Guds bud.* Den icke blott åsyftar lefvernets förbättring, utan äfven utöfvar den och det med beslutsamhet att fullborda den. Detta är i sjelfva verket Skriftens mening med uttrycket bättring: för-

ändring i sinne och lefverne. »Den sorg som är efter Guds sinne», förklarar St. Paulus, »*kommer åstad* bättring.» Detta är följden af sorgens verksamhet i själen. Den är icke sjelfva bättringen, men den leder till och frambringar förändringen från synden till lydnaden. Denna förändring är Guds vitnesbörd om bättringen. »Vänden igen af det onda, lären göra det godt är.» »Så kommen då sedan och låtom oss gå med hvarandra till rätta, säger Herren; om edra synder än vore blodröda, så skola de dock varda snöhvita, och om de än vore såsom rosenfärg, så skola de dock varda såsom en ull.» »Den ogudaktige öfvergifve sin väg och syndaren sina tankar, och omvände sig till Herren, så förbarmar Han sig öfver honom, och till vår Gud, ty när Honom är mycken förlåtelse.» »Vänden eder om och låten eder omvända, på det I icke skolen falla för missgerningens skull.» »Bättren eder och vänden eder om, på det edra synder må afskrapade varda.» Och denna förändring är det enda säkra tecknet till bättring. Hvem skulle anse ett barn vara i en sann bedröfvelse öfver sin olydnad, om det uppsåtligen och fortfarande utöfvade den? Den förlorade sonen måste icke allenast sörja öfver sitt förtappade tillstånd, utan han måste äfven uppstå och komma till sin Fader. Sann bättring består i att vända sig ifrån all synd och hålla Guds bud. Den gör intet undantag. Den lemnar allt och följer Christus. Om så erfordras, uppoffras det högra ögat och den högra handen. *All* synd, huru kär, huru gagnelig den än må vara, försakas, och lydnad bevises alla Guds bud. Det är sant, att synden icke lyckligen öfvervinnes förrän själen är förnyad genom den Helige Ande. Till dess denna invärtes och andliga förändring fullkomnas, får den botfärdige syndaren sucka under den syndiga naturens träldom och bekänna: »det goda som jag vill, det gör jag icke, utan det onda som jag icke vill, det gör jag.» Sjelfva denna kamp med synden och striden emot densamma är bevis för en förändring. Det skulle ej finnas en sådan strid, om sinnesriktningen vore vänd till det onda.

Men bättring, det måste ihågkommas, är ej i sig tillräcklig till saligheten. Sann, grundlig och förbättrande som den må vara, kan den likväl icke försona för synden eller förtjena förlåtelse. Lefvernets förbättring tillfyllestgör icke för de förra öfverträdelserna, lika litet som betalandet af alla rättvisa fordringar i en framtid kunde betäcka redan ådragna skulder. Fullkomlig lydnad i all kommande tid utgör intet öfverskott i förtjensten, som kan ersätta forna förseelser. »Den själ, som syndar, skall dö.» »Förbannad vare hvar och en, som icke blifver vid allt det som skrifvet är i lagboken, så att han det gör.» Hvad skall jag då göra? frågar du. Är jag lemnad helt och hållet utan hjelp?

Nej; Gud sjelf förordnar hjelp för dig. Han utropar: »Si Guds Lam, som borttager verldens synd.» Hans Ord förklarar, att »Gud så älskade verlden, att Han utgaf sin enda Son, på det att hvar och en, som tror på Honom, skall icke förgås, utan få evinnerligt lif.» »Jesus har smakat döden för alla.» »Han är försoningen för våra synder, icke allenast för våra, utan ock för hela verldens.» *Försoning för synden* erfordrades. Den har blifvit fullkomligt frambragt i Herrens Jesu Christi lidande och död. Han har lidit våra synders straff och fullt tillfredsstält den oändliga rättvisans kraf. »Han sjelf har offrat våra synder i sin lekamen på träd.» »Han är sargad för våra missgerningars skull och slagen för våra synders skull. Herren kastade allas våra synder uppå Honom.» Han har förhärligat lagen och gjort den hedrad genom menniskans syndaförlåtelse, och »vi hafva förlossning genom Hans blod, syndernas förlåtelse.» Full tillfyllestgörelse har blifvit frambragt, derför kan Gud vara rättvis och rättfärdiggöra den, som tror på Jesus. Nu rättfärdiggör Han den ogudaktige. Personligt mottagande och tillegnande af Christi försoning fordras likväl af syndaren, ty han är en varelse med fri vilja och kan eller kan icke tillgodogöra sig Guds rättvisa medel för syndares frälsning. Och hvar och en, som

botfärdigt söker, får svaret: »Tro på Herren Jesus, så blifver du salig.»

Hvad är då den tro, som tillförer oss Christi försonande förtjenst, och som är det medel, hvarigenom vi rättfärdiggöras inför Gud, så att vi blifva benådade och upptagna till barn af Honom?

HVAD ÄR DEN SALIGGÖRANDE TRON PÅ JESUS CHRISTUS?

Den är icke *blott tro på hvad som berättas i Skriften om Honom.* Få personer i vårt land betvifla sannfärdigheten af den heliga Skrift om Frälsaren. Hela folket bekänner sin tro på alla den christliga sanningens väsendtliga artiklar och underskrifver villigt de värderade sunda orden, som kallas »den apostoliska tron.» Men oaktadt all denna offentliga trosbekännelse, huru få äro ej jemförelsevis frälsta! Skaror omkring oss, som hysa intet tvifvel om sanningen af den christna uppenbarelsen, visa med sitt dagliga lefverne och uppförande, »att de äro fulla med bitter galla och bebundna i vrånghet.» Öfvertygelse om Skriftens vitnesbörd rörande Christus är väsendtlig för tron, men saliggörande tro är mer än detta, ty tusende hafva denna öfvertygelse och äro dock icke frälsta.

Saliggörande tro på Christus är icke *blott allmän tro på Honom såsom syndares Frälsare,* ty äfven denna tro hafva många, som äro ofrälsta. De tro förståndsmässigt och fast, att Han blifvit sänd af Gud att återlösa menniskoslägtet; att Han genom lidande och död har frambragt full försoning för synden; och att Han äfven är mäktig att till det yttersta frälsa alla dem, som genom Honom komma till Gud. Denna tro är likväl, såsom ock den förut nämda, blott öfvertygelse, och sjelfva djeflarna i sitt olyckliga elände kunna ega den, såväl som ofrälsta menniskor. Den är förståndets blotta bifall till hvad som är trovärdigt, och som synes vara sant.

Saliggörande tro på Christus är *personlig förtröstan på Honom att erhålla närvarande salighet.* Den är icke den blotta tron, att Han är menniskoslägtets

alltillräcklige Frälsare, utan den är själens verkliga öfverlemnande åt Honom för att erhålla salighet *nu.* Saliggörande tro är *förtröstande, förtroende, förlitande.* Den är *hjertats* såväl som förståndets handling; »ty med *hjertats* tro varder man rättfärdig.» Saliggörande tro på Christus föreställer sig verkligen Hans gudomliga närvaro, ehuru osedd af det kroppsliga ögat, och anförtror själen åt Honom med viss förtröstan på Hans makt och villighet att nu frälsa. »Tron», säger St. Paulus, »är en viss förlåtelse på det man hoppas och intet tvifla om det man icke ser»; och den botfärdige troende litar så fullkomligt på Christus för att erhålla salighet, såsom om han såge Honom i köttet. Saliggörande tro är icke endast *öga,* som förståndsmässigt ser på Christus, och *fot,* som lydigt nalkas Honom, utan äfven *hand,* som fattar Christus, och som håller sig fast vid Honom för att erhålla salighet. Den består uti att mottaga och behålla Christus med kärleksfull förtröstan såsom själens Frälsare; ty »alla dem, som Honom anammade, gaf Han makt att blifva Guds barn, dem som tro på Hans namn.» Den är icke en förmäten och orätt handling, anbefald af somliga öfverdrifvet nitiska rådgifvare, hvilka säga: »Tro, att du är frälst, så *är* du frälst.» Att tro detta är att tro hvad som icke är, och Herren skall aldrig rättfärdiggöra en syndare på grund af falskhet. Menniskan tror i afsigt att erhålla salighet. Tron är dess *verktyg och medel,* och den är en förnuftig gudstjenst. Tron är icke förmätenhet. Den är icke en likgiltig verksamhet i förståndet, som fattar *blotta bokstafven* af Guds ord och säger: »Välan, man har sagt mig: 'tro, så är du frälst', och derför slutar jag, att jag är frälst. Om jag *endast* tror, så är jag säker. Jag har ingenting mer att göra.» Nej; sann tro tvingar ej själen att dikta sig ett vitnesbörd om himmelen. Den utropar: »Herre, Du har dött för mig och jag vill erfara välgerningar af Din dyrbara död. Herre, jag vill utropa, att Du är Frälsaren, till dess jag känner, att Du är *min* Frälsare. Jag vet med mitt förstånd, att Du har smakat döden för alla; men jag väntar och

vill vänta, om det så vore till slutet af min lefnad, till dess jag vet, att Du har smakat döden för *mig*. Låt mig veta det genom hjertlig erfarenhet. Jag *vill* tro, jag *tror*, jag tror *nu*; Herre, låt mig *känna*, att Du har frälst mig.» Genom att sålunda ihärdigt komma till Christus och hålla sig vid ordet: »Tro på Herren Jesus så blifver du salig», skall själen visserligen få erfara ej endast fullt förtroende, utan äfven trons *visshet*. Genom att sålunda komma till Christus och trösta på Honom tror själen, icke att Gud *har* frälsat, utan att Han frälsar *nu*, enligt sitt nådefulla ord: »Den till mig kommer, honom kastar jag icke ut.» »Hvilken som tror Sonen, han *hafver* evinnerligt lif.» Jesus sade, att när vi bedja, måste vi tro, att vi få det vi ombedja, och då få vi det; det är, icke tro, att vi redan fått det vi begära, utan tro *nu*, nämligen medan vi bedja, att vi få det. Alltså är saliggörande tro förtröstan och förtroende till Herren Jesus Christus såsom mäktig och villig att frälsa nu.

Berättelserna i Evangelium, hvilka äro ämnade att undervisa och uppmuntra oss på trons väg, ådagalägga detta med visshet. De lära oss, att der förtröstan på Christus fattades, uteblefvo ock välgerningarna, och att der tillitsfull tro öfvades, der gjordes ock välgerningarna.

Läs till exempel berättelsen hos St. Marcus om den *sörjande fadrens* bön till Christus rörande hjelp för sin sjuke son, som i så hög grad plågades och marterades af djefvulen, och som var i beständig dödsfara, Marc. 9: 14—29. Apostlarna, som voro qvar i dalen nedanför förklaringsberget, hade misslyckats i sitt försök att utdrifva den onde anden ur sonen; och då Herren Christus återkom till dem, bad den till hälften förtviflade fadren Honom, sägande: »Förmår Du något, så varkunna Dig öfver oss och hjelp oss!» Jesus förkastade den tviflande bönen och sade: »*Om* du tro kan; allting är möjligt honom som tror.» Såsom om Han hade sagt: tvifla ej på min kraft; tviflet består i din tro. Tro endast på mig, så skall allt hvad du begär gifvas dig. »Och strax ropade gossens

fader med gråtande tårar, sägande: Herre, jag tror»; men fruktande följderna af en fortfarande otro för sin son, tillade han: »hjelp min otro»; då befalde den allsmäktige Frälsaren den döfve och dumme anden att utgå ur honom och aldrig mer ingå i honom.

Läs vidare berättelsen hos St. Marcus 1: 40—42 om den *spetälske mannen*, som framträdde ur sin befläckade hydda inför Frälsaren, och, fallande på knä för Honom, sade med tillitsfull tro: »Vill Du, så *kan* Du göra mig ren.» »Jag *vill*», sade Jesus genast, »var ren.»

Läs nu berättelsen hos St. Mattheus om *qvinnan med blodflöde*, som af full förtröstan sade inom sig sjelf: »Måtte jag allenast komma vid Hans kläder, så blefve jag helbregda», och till hvilken Frälsaren sade: »Var vid god tröst, dotter; din tro hafver hulpit dig.» Matth. 9: 20—22.

Läs ytterligare berättelsen hos St. Mattheus om *kananeiska qvinnan*, som bad Christus om hjelp för sin af djefvulen svårt plågade dotter. Först var Han tyst och svarade henne icke ett ord. Derpå svarade Han så, som om Han varit en stolt jude, i det Han sade: »Det är icke höfligt att taga brödet ifrån barnen och kasta det för hundarna.» »'Ja Herre', svarade hon, det är icke höfligt, och jag önskar icke beröfva judarna deras egna välsignelser; 'dock likväl äta hundarna af de smulor, som falla utaf deras herrars bord.' Jag är en eländig, ovärdig hednahund, och jag beder endast om hundarnas del — en smula i jemförelse med de rika välsignelser Du har att gifva.» »Då svarade Jesus och sade till henne: o qvinna, din tro är stor: ske dig som du vill.» Matth. 15: 21—28.

I somliga fall, det måste ihågkommas, talade Jesus *jemförelsevis* om tron. Han förklarade till exempel, att höfvidsmannens tro var större än någon Han funnit i Israel. Hvaruti visade sig höfvidsmannens större tro? Deruti att han trodde, att Jesus kunde bota med ett ord och på långt afstånd. Han hade bedt om hjelp för sin tjenare, och Frälsaren skickade honom det budet; »Jag vill komma och bota honom.» Höfvidsmannen svarade, att han icke begärde en så

stor utmärkelse, och att han icke var värdig, att en så hög person skulle gå under hans tak, utan att, om Herren endast ville uttala ett ord, der Han var, så skulle tjenaren blifva helbregda, och detta förklarade han med sin egen makt öfver soldater under honom. »När Jesus detta hörde, förundrade Han sig», och i det Han så uttryckte sin förundran öfver den hedniske höfvidsmannens tro, såsom varande större än någon Han funnit bland sitt eget folk judarna, sade Han: »Gack, och som du tror, så ske dig.» Hans stora tro bestod uti orubblig förtröstan och tillit till Christi allsmäktiga godhet. »Herre», sade Martha och Maria, som också tillhörde Israels hus, »hade Du *varit här*, hade min broder icke blifvit död.» Höfvidsmannen ansåg det icke nödvändigt för Jesus att vara i hans hus för att bota hans tjenare. Matth. 8: 5—13.

Sålunda visas detta klart af Skriften, i det hon lärer, att den tro på Christus, som Han gillar och antager, består i förtröstan och förlitande på Honom.

Och denna förtröstan är *menniskans egen handling*. Den är en frukt af Guds verk i själen, och i denna bemärkelse är den Guds gåfva, men i sitt lifliga utsträckande och förtröstansfulla förlitande är den den troende själens frivilliga ansträngning, styrkt och understödd af den helige Andes kraft. Se denna sanning förklarad i händelsen med *mannen, som hade den bortvissnade handen*. Då han på befallningen villigt framträde, sade Jesus strax till honom: »Räck ut din hand!» Han svarade icke: »Herre, det kan jag ej. Min arm är död och kraftlös, och det är just kraften att sträcka ut min hand, som fattas mig.» Han gjorde försök, och Han, som gaf honom befallningen, skänkte honom kraft att lyda; ty medan mannen bemödade sig att utsträcka handen, kom helsa och lifskraft i den döda, kalla lemmen »och handen vardt honom färdig igen såsom den andra.» Marc. 3: 1—5. Det är på samma sätt botfärdiga syndare *bemöda* sig att tro. I den personliga ansträngningen, gjord af dem sjelfva, att lyda Guds bud och tro på Hans Son, meddelas dem den kraft, som sätter dem i stånd att så göra, och de blifva frälsta genom tron.

Och det *ögonblickligen.* Det ögonblick den botfärdige syndaren tror på Christus, det ögonblicket är han frälst. Så snart som *Zacheus* mottager Frälsaren och gifver prof på sin bättring, heter det: »I dag är detta hus salighet vederfaren.» Omedelbart efter att hafva märkt tron hos den *borttagne* och hos hans vänner, som nedsläpte honom genom taket, sade Jesus: »Var vid ett godt mod, min son, dina synder förlåtas dig.» *Christi mördare,* som fingo ett styng i hjertat af den genomträngande öfverbevisningen om deras omätliga brottslighet, uppmanas icke af Petrus att fullgöra en hop förberedande pligter, innan de kunde frälsas, utan förmanades genast att bättra sig och bekänna sin tro; och samma dag läto de döpa sig och förenade sig med kyrkan. Den förskräckte och bäfvande *fångvaktaren i Philippi* erhöll ej, då han i sin ångest frågade: »Hvad skall jag göra, att jag må blifva salig?» uppmaning att bedja och fasta till förbättring af sin karakter. Apostelns förmaning hade denna lydelse: »Tro på Herren Jesus, så blifver du salig», och på samma nattliga timme, som han blef öfverbevisad om synd, trodde han, blef döpt och fröjdades i Gud sin Frälsare. Så är det ännu. Trons ögonblick är frälsningens ögonblick.

Och med frälsningen är *förvissningen* derom gifven. Härtill kan man sluta från sjelfva sakens natur, ty i det man blir försonad upphör fiendskapen, och såsom aposteln förklarar: »Medan vi nu rättfärdige vordne äro af tron, *hafva* vi frid med Gud genom vår Herre Jesus Christus.» Erkediakon Paley har på sitt eget kraftfulla sätt anmärkt: »En menniska kan lika gerna glömma den dag, då hon räddades från skeppsbrott, som förgäta den dag, då hon blef frälst», och om saken så tydligt kan ihågkommas, så måste man också veta om den. Först gifves visshet af den Helige Ande åt den troendes själ, att han har förlåtelse och är upptagen till barn genom Christus; ty »den samme Anden vitnar med vår ande, att vi *äro* Guds barn.» »Efter I nu *ären* söner, hafver Gud sändt sin Sons Ande uti edra hjertan, hvilken ropar: Abba, käre Fader.»

Denna bestämda och omedelbara förvissning af den Helige Ande bekräftas och stadfästes genom Hans verk i den troendes själ; ty då den troende är frälst, så är han icke allenast rättfärdiggjord eller benådad, icke endast upptagen till Guds barn, utan äfven pånyttfödd, född af Anden, vorden en ny skapelse i Christus Jesus, så att han har andliga böjelser och andliga krafter. Derför att han känner, att Gud älskar honom, älskar han Gud tillbaka. Den troende vet, att han har gått från döden till lifvet, ty han älskar bröderna. Han vet, att de, som äro födda af Gud, göra icke synd. Ehuru medveten om oräkneliga ofullkomligheter och svagheter, gör han likväl icke uppsåtligt hvad som är ondt, och styrkt af Andens kraft i den inre menniskan, betygar han med fröjd: »Synden är icke väldig öfver oss, efter vi icke äro under lagen, utan under nåden.»

Men läsare, sök ej vitnesbörd om frälsning före sjelfva frälsningen. Trädet måste planteras, innan frukterna visa sig. Källan måste öppnas, innan strömmen kan flyta. Att vara frälst är mer än förvissning och glädje. Om icke en enda gnista af frid eller fröjd vore upptänd i din själ på denna sidan evigheten, skall du likväl, *om du är frälst,* verkligen uppnå trons hufvudsakliga mål. Sök frälsning endast och allenast genom tron på Jesus Christus, och verkningarna skola visserligen följa. Kom i håg: Löftet säger icke, att den som *känner* skall blifva salig, utan den som *tror.* Med innerlig förtröstan och tillitsfull tro må du derför genast gå till Frälsaren och säga: »Herre, jag är en skuldbelastad, fördömd, förtappad syndare, men Du har lidit och dött för mig och har derigenom frambragt full försoning för alla mina synder. Jag öfvergifver all synd och tacksamt mottager nu Dig såsom min Frälsare och Herre, med glädje uppoffrande allt hvad jag är och har åt Din tjenst; och detta gör jag utan något förlitande på min bättring och lydnad:

Ingenting jag bringar Dig,
Blott till korset kastar mig.»

III.

Guds barns fulla visshet.

GUDS BARNS FULLA VISSHET.

Min läsare, frågar du: *Kan jag i detta lifvet med visshet veta, att jag är Guds barn?* så gör du den vigtigaste fråga, som kan framställas af en mensklig varelse. Ty på denna frågas besvarande beror allt, som i högsta grad är vigtigt för dig både i tid och evighet. Om du är i tvifvel om ditt barnaskap hos Gud, så finnes ingen kärlekens lefvande källa i din själ, och följaktligen kan du icke med glädje vara Honom lydig. Om du är i tvifvel om ditt barnaskap hos Gud, så, kan du icke känna någon förtröstan, då du nalkas Honom i bönen; ingen barnslig undergifvenhet för Honom i lidandet; ingen fröjdefull försmak af det himmelska arfvet Han har beredt åt sina barn. Denna fråga innefattar således icke en blott theori, som kan lemnas åt theologerna att med bestämdhet och noggranhet afgöras, utan allt, som är väsendtligt för och ingår i den christnes karakter, och som derför angår alla, hvilka äro angelägna om sitt andliga och eviga väl. Visshet om saligheten är, för så vidt den kan uppnås, icke blott en förmån, utan äfven en bestämd pligt, som icke kan försummas utan skada och förlust för själen.

Den heliga Skrift är klar och uttrycklig i sina läror rörande denna fråga och visar i högsta grad tillfredsställande, att ängslig och orolig fruktan behöfver icke qvarblifva i den troendes själ angående densamma. Beträffande den vigtiga angelägenhet den innefattar,

torde man med skäl kunna antaga, att kärlekens Gud icke ville lemna sina barn i tvifvel eller ovisshet rörande deras andliga förhållande till Honom. Han har icke heller så gjort, utan har tydligt lärt oss i sitt heliga Ord, att full visshet om Hans välbehag kan redan i detta pröfningstillstånd egas och åtnjutas.

För att tillfredsställande utreda detta är det nödvändigt, att vi taga en omfattande och allmän öfversigt af Skriftens läror om detta ämne och icke inskränka oss till en sammanträngd och mera begränsad undersökning af enskilda texter. Sjelfva riktningen i Guds uppenbarade Ord måste först och främst tagas i betraktande, på det att vi må se, huru de särskilda läropunkterna öfverensstämma med det hela. Och i det vi taga denna allmänna öfversigt, finna vi det vara uppenbart, att Skriften icke framställer religionen såsom räddhåga, fruktan, träldom, utan *förtröstan, glädje, frihet.* Guds bud, uppmaningar och löften såsom ock de meddelade berättelserna och exemplen om Hans tjenare visa, att det var den allsmäktige Fadrens afsigt att göra sina barn lyckliga i detta såväl som i det tillkommande lifvet.

Då Salomo personifierar religionen under den sköna benämningen Visheten, framställer han icke dess karakter såsom bedröfvelse och ångest, utan fröjd och glädje. Han beskrifver henne ej såsom vandrande omkring med melankoliskt ansigte och klädd i sorgedrägt, utan såsom sjelfva skönhetens och förträffliighetens drottning, utströende välsignelser till höger och venster, då hon beträder sina fridfulla och lyckliga vägar bland menniskorna. »Hon är lifvets träd», förklarar den konungslige predikaren uttryckligen, »för alla dem, som fatta henne, och *saliga* äro de, som hålla henne.» »Visheten», tillägger han i sina olikartade beskrifningar och förklaringar öfver hennes högtidsglada karakter och intagande sätt, »bygde sitt hus och högg sju pelare; och slagtade sin boskap, skänkte sitt vin och tillredde sitt bord.» Äfven Esaias förkun-

nar i sin hänförande profetia »ett gästabud af klart vin, af fett, af merg, af vin, der ingen drägg uti är», tillredt på Guds församlings berg för Hans folk, och den store siaren bjuder Zion ropa af glädje, derför att Israels Helige är stor när henne.

Vår Herre Christus har beskrifvit Evangelii salighet såsom ett konungsligt bröllop, till hvilket alla klasser, äfven de fattiga och halta på stadens gator och gränder, ja till och med folkets utskum på vägar och torg, fritt och allvarligt bjudas af Hans tjenare. Han förbjuder uttryckligen oro och sorg hos sina lärjungar för jordiska lifsmedel, påminner dem Guds faderliga omsorg om dem, sträckande sig till fåglarna under himmelen och liljorna på marken. När Han såg dem vara bedröfvade i sitt inre vid tanken på Hans bortgång ifrån dem, sade Han med innerlig rörelse: »Edert hjerta vare icke bedröfvadt; tron I på Gud, så tron ock på mig. I min Faders hus äro många boningar; om så icke vore, säger jag dock eder, att jag går bort till att bereda eder rum. Och om jag än går bort till att bereda eder rum, skall jag likväl komma igen och taga eder till mig, att hvar jag är, der skolen I ock vara.» Frälsaren befalde ej menniskorna att böja sig ned med krypande räddhåga vid sin Skapares fotapall, utan knäfalla inför Honom med barnslig förtröstan och säga: »Fader vår, som är i himlarna.» Detta fadersnamn, hvarmed Guds väsende betecknades, upprepade Han så ofta, att det har blifvit ett familjord öfver hela christenheten, lika bekant som ljuft. *Frid* meddelade Han sina lärjungar såsom afskedsvälsignelse. Hans sista löfte var, att den helige Ande skulle blifva deras ständige *Tröstare*. Vid sin återkomst från grafven visade Han dem sina händer och fötter, och då de med förvåning och stirrande ögon skådade på hålen efter spikarna och spjutet i Hans uppståndna kropp, uttalade Han åter *frid* öfver dem. Genom sin sista handling ibland dem meddelade Han dem en välsignelse; Han blåste på dem, innan Han ifrån Oljoberget uppfor till himmelen,

och sade: »Tagen den Helige Ande.» Vid Andens utgjutelse på pingstdagen voro lärjungarna så uppfylda med glädje, att man sade om dem: »de äro fulla med sött vin.» De till christendomen först omvända »bröto bröd här och der i husen, ätande med hvarandra i fröjd och lofvade Gud i deras hjertas enfaldighet, och hade ynnest när allt folket.» Och när de genom förföljelsen blefvo skingrade åt olika trakter och hade förlorat allt hvad de egde, uppmanades de af apostlarna att »alltid fröjdas», att »vara uti outsäglig glädje i all bedröfvelse», att »alltid vara glada.»

Alltså är Skriftens framställning af religionen i allmänhet icke sådan, att den består i en ängslig och trälaktig fruktan, utan i förtröstan och glädje. Detta förtröstansfulla och glada själstillstånd kan ej egas utan visshet om Guds nåd. Om det i någon mån finnes fruktan för fördömelse, kan det ingen invärtes ro vara, inga vägar af frid och lustigt väsende, intet fett gästabud och ingen fröjd i Herren. Om tvifvel eger rum om barnaskapet hos Gud, kan det ej finnas någon barnslig glädje i Hans faderliga kärlek.

Skriftens exempel af en menniskas karakter understödja denna allmänna uppfattning af religionens glädjefulla beskaffenhet, och visa, att ända från begynnelsen fromma menniskor hafva fröjdats i vissheten om Guds nåd. Abel, den första martyr för sanningen, »fick vitnesbörd, att han var rättfärdig, då Gud gaf om hans gåfvor vitnesbörd.» »Enoch förde ett gudligt lefverne», och »för än han borttagen var, hade han fått vitnesbörd, att han täcktes Gud.» Till Noach sade den Allsmäktige: »Dig hafver jag sett rättfärdig för mig i denna tid.» »Abraham vardt kallad Guds vän» och hade upprepade vitnesbörd om barnaskap hos Gud. Då Job under sina svåra och stora lidanden förebråddes af alla, till och med af sin egen hustru, utropade han: »Jag vet, att min Förlossare lefver, och Han skall på sistone uppväcka mig af jorden; och jag skall sedan med denna min hud om-

klädd varda, och skall i mitt kött få se Gud. Honom skall jag mig se och mina ögon skola skåda Honom och ingen annan, (ehuru) mina njurar äro upptärde uti mitt sköte.» Moses talade med Gud ansigte mot ansigte, och på den grund, att han hade funnit nåd för Gud, bad han om nåd för Israel. David fröjdades beständigt i medvetande om sitt barnaskap hos Gud. »Gud», sade han, »Du är *min* Gud; bittida vakar jag upp till Dig.» Herren var *hans* klippa, *hans* del, *hans* tillflykt, *hans* beskydd. »Herren är *min* herde», sjöng han förtröstansfullt, »mig skall intet fattas. Han föder mig på en grön äng och förer mig till friskt vatten. Han vederqvicker min själ, Han förer *mig* in på rätta vägen för sitt namns skull. Och om jag än vandrade i en mörk dal, fruktade jag intet ondt; ty Du är när mig, Din käpp och staf trösta mig.» När han genom otrohet hade förlorat känslan af Guds nåd, bad han: »Trösta mig igen med Din hjelp.» Och när han ville förtälja den underliga barmhertighet han åtnjutit under sin lefnad samt med tacksägelse och lof komma inför Herren, nämner han särskildt syndernas förlåtelse, i det han utropar: »Den dig alla dina synder förlåter.» Esaias sjöng: »Jag tackar Dig, Herre, att Du hafver varit vred på mig, och Din vrede hafver sig vändt och Du tröstar mig.» Profeten Habakuk, som måste uthärda de svåraste försakelser och förluster af alla timliga fördelar, förklarar: »Fikonträdet skall icke grönskas och der skall ingen frukt vara på vinträdet; arbetet uppå oljoträdet felar och åkrarna bära ingen föda, och fåren skola ryckas utur fårahusen och intet fä skall vara uti fähusen. Men jag vill glädja mig af Herren och glad vara i Gud *min* Frälsare.»

Nya Testamentets heliga beskrifvas såsom varande uppfylda med den Helige Ande och såsom fröjdande sig med glädje outsäglig och full af härlighet. St. Paulus försäkrade: »Jag vet på hvem jag tror, och är viss, att Han förmår förvara mitt betrodda gods intill den dagen.» St. Johannes bekänner med öfversvin-

nelig glädje om både sig och dem, till hvilka han skref: »Mina käraste, *vi äro* nu Guds barn.» Alltså är Skriftens lära om visshet i andliga ting allt igenom tydlig och enstämmig. Den ingifver förtroende och glädje i Herren genom föreskrifter samt uppehåller och förklarar den genom exempel.

Vi fråga nu: HURU KAN DENNA FULLA OCH TILLFREDSSTÄLLANDE VISSHET ERHÅLLAS?

Svaret på denna fråga är: *Genom den Helige Andes ledning och vitnesbörd för den botfärdige troendes själ, att han är Guds barn.* Skriften försäkrar detta bestämdt och otvifvelaktigt. »Den samme Anden vitnar med vår ande, att vi äro Guds barn.» Rom. 8: 16. »Efter I nu ären söner, hafver Gud sändt sin Sons Ande uti edra hjertan, hvilken ropar: Abba käre Fader.» Gal. 4: 6. Dessa och andra ställen, som kunna anföras, förklara, att vissheten, gifven åt den troende, är af den Helige Ande personligen och omedelbarligen och icke genom något annat medel. Det är Anden *sjelf*, som vitnar om barnaskapet för själen. Och det är nödvändigt, att så är. Barnaskapet i Guds hushåll är en handling af Gud och kan af ingen blifva känd utan gudomlig uppenbarelse. »Ingen vet, hvad i menniskan är, utan menniskans ande, som är i henne. Så vet ock ingen, hvad i Gud är, utan Guds Ande.» Och om då barnaskapet skall kungöras, så måste det ske genom Anden personligen och omedelbarligen. Det kan icke ske under första tiden genom Andens frukter visande sig i lifvet, ty hos den nyligen af Gud födde är ingen frukt att se. Kärlek till exempel, som uttryckligen förklaras vara Andens frukt, finnes ej till, förr än den frambringas af känslan af Guds kärlek till den troende. Då Guds kärlek utgjutes i hjertat genom den Helige Ande, då och först då upplefver man den af aposteln uttalade erfarenheten: »Vi älska Honom, ty Han hafver först älskat oss.» Ingen i sitt hjerta förkrossad botfärdig kan i sin bättring, tro och lydnad finna grund för full visshet om

Guds nåd. Han ser sådana brister i bättringen, sådan svaghet i tron och sådana ofullkomligheter i lydnaden, att han icke kan finna någon tillräcklig grund för glädjefull förtröstan på Gud såsom sin Fader. Och man kan enligt sjelfva sakens natur påstå, att ingen utan den Helige Andes vitnesbörd kan fröjdas i Herren med barnslig kärlek och förtröstan.

Att gifva denna visshet åt Guds upptagna barn är ändamålet med den Helige Andes embete och sändning. Han kallas uttryckligen *barnaskapets Ande*, och förklaras vara personligen i den troende, frambringande inom honom den barnsliga kärlekens rop. »Ty I hafven icke fått träldomens ande åter till räddhåga, utan I hafven fått utkorade barns Ande, i hvilken vi ropa: Abba, käre Fader.» Och derpå följer omedelbart den anförda texten: »Den samme Anden» — barnaskapets Ande, som I hafven undfått — »vitnar med vår ande, att vi äro Guds barn.» Sålunda visar det sig, att det är den Helige Andes särskilda verk och embete att förvissa de på Christus troende, att de äro barn. Vår Herre Christus har uttryckligen lofvat sända Honom till sina lärjungar såsom en Tröstare och det i *Hans* ställe. Jesus gaf full visshet om salighet åt dem, som trodde på Honom under Hans kötts dagar. »Var vid godt mod min son», sade Han till den borttagne, »dina synder förlåtas dig.» Om qvinnan, som var en synderska försäkrade Han fariseen Simon: »henne varda många synder förlåtna»; hvarpå Han sade till henne sjelf: »synderna förlåtas dig.» Han försäkrade sina lärjungar om sin och sin Faders kärlek till dem. Och om den Helige Ande intager Christi ställe såsom en andra Tröstare, så måste Han förvissa de troende om deras barnaskap hos Gud. Detta gör Han såsom barnaskapets Ande genom sina egna föreskrifter och sitt omedelbara vitnesbörd. Han intrycker i deras själar Guds beläte och gifver dem pant och försmak af hvad de skola ega och åtnjuta i himmelen, såsom St. Paulus förklarar, när han säger: »Uti hvilken I ock, sedan I trodden, ären *beseglade* vordne

med löftets Helige Ande, hvilken *vårt arfs pant* är till vår förlossning, att vi skulle varda Hans egendom, Hans härlighet till pris.» Eph. 1: 13, 14. De på Christus troende »hafva icke fått denna verldens- ande, utan den Ande, som är af Gud, att de *veta* kunna, hvad dem af Gud gifvet är.» 1 Cor. 2: 12. Och efter de hafva denne Ande boende i sig såsom en beständig Tröstare, »berömma de sig af Gud genom vår Herre Jesus Christus, genom hvilken de nu förlikningen fått hafva.» »De berömma sig af Guds härlighets hopp.»

Det är ingen gällande invändning mot denna Skriftens lära om den Helige Andes vitnesbörd i menniskan, att sättet för Hans verkningar är okändt. Frälsaren sjelf erinrar oss, att ett faktum kan vara otvifvelaktigt kändt och likväl sättet för dess frambringande vara obegripligt. »Vädret blåser, hvart det vill», säger Han, »och du hör dess röst, och du vet icke, hvadan det kommer, eller hvart det far; alltså är hvar och en, som af Anden född är.» Vi veta ej, huru det ena sinnet verkar på det andra i det menskliga umgängeslifvet, men på sjelfva verkligheten, att så är, kan ingen tvifla. Och den Helige Andes verk i själen, hvarigenom Han personligen och omedelbarligen vitnar om den troendes barnaskap hos Gud, får väl förblifva ett obegripligt mysterium.

Det bör väl märkas rörande Andens vitnesbörd, att det icke är genom en hörbar röst från himmelen, en sådan som hördes om Christus vid Hans dop, förklarande: »Denne är min käre Son, i hvilken jag hafver godt behag.» Ej heller sker det genom någon invärtes röst. Det försiggår ej genom öfvernaturliga syner och utvärtes uppenbarelser, utan genom ett direkt och omedelbart intryck i själen af barnaskapets Ande, genom hvilken sådan glädjefull förvissning om barnaskapet gifves, att det barnsliga ropet Abba, käre Fader, frambringas i henne. Vissheten om Guds nåd verkas ej genom utvärtes medel och

tecken, ehuru det kan ske under bruket af de förordnade nådemedlen, ja, vanligen tillgår så. Det kan försiggå under Ordets afhörande såsom hos de omvända på pingstdagen. Det kan ega rum under Skriftens läsande såsom hos den ethiopiska kamreraren, hvilken, sedan han hade trott, for sin väg och var glad. Det kan ske vid hemlig eller offentlig bön. Det kan uppkomma af att »begrunda nattens syner.» Med ett ord, vi få icke föreskrifva den Helige Ande medel. Men hvilka än de mångahanda medel och bidragande krafter må vara, så gifves dock sjelfva vissheten af Andens direkta och personliga vitnesbörd åt den troendes själ, att hans synder äro förlåtna, och att han är Guds barn.

Då emellertid det noggranna sättet för Andens verk, i det Han vitnar om den troendes barnaskap, icke kan beskrifvas, kunna likväl några omedelbara verkningar af detta vitnesbörd märkas. Genom sitt gudomliga vitnesbörd borttager Han den oroliga känslan af fördömelse från själen. Lik Bunyans pilgrim känner den troende vid åsynen af korset, att hans börda affaller och förloras i glömskans haf. Genom Anden förvissad om försoningen känner han hela sin själ uppfyllas af frid, och i lugnt sinne hvilande på Frälsaren säger han: »Min vän är min och jag är Hans.» Ja, fröjd i den Helige Ande är den saliga och omedelbara verkningen i den troendes själ. Stundom, när frälsningen är plötslig och märkbar, erfares en underbar hänryckning, hvarigenom »munnen varder full med löje och tungan med fröjd»; men efter hand återgår själen i en stadig, förtröstansfull frid. Denna erfarenhet är i full öfverensstämmelse med ordningen för Andens frukter, framstäld af St. Paulus, då han säger: »Andens frukt är kärlek, fröjd, frid, långmodighet, mildhet, godhet, tro.» Gal. 5: 22. Och med fröjd och frid genom tron är der icke sällan en glad och lycklig känsla af det nya lifvet, hvarigenom man erfar invärtes, att allt det gamla har försvunnit och allting blifvit nytt. Skalden Cowper berättar om sina öfver-

väldigande känslor vid tiden af sin omvändelse: »Om den Allsmäktige icke hade understödt mig, så tror jag, att jag hade dukat under för tacksamhet och glädje. Mina ögon voro fulla af tårar och min röst qväfd af hänförelse. Jag kunde endast skåda upp till himmelen i tyst fruktan, öfverväldigad af kärlek och förundran.» Men Andens verk beskrifves bäst med St. Petri egna ord: »I skolen fröjda eder med osäglig och härlig glädje.» Wesley berättar, att när han fick kraft att tro på Christus såsom sin Frälsare under läsningen af Luthers företal till St. Pauli epistel till Romarne omkring en qvart före nio vid Aldersgate-Street, kände han sitt hjerta underbart uppvärmdt; han kände, att han trodde på Christus allena till salighet, och att der på stället visshet gafs honom, att Jesus hade borttagit alla hans synder, ja *hans* synder, och frälst honom från syndens och dödens lag. Sedan pastor Peter Jones, en omvänd indianhöfding från Amerika, hade, medan han var i England, beskrifvit sitt tillstånd af förkrossande sorg under öfverbevisningen om synd, liknande ett af jägaren träffadt rådjur, som lemnar hjorden för att dö, yttrade han om känslorna af det nya lifvet han erfor den dagen han fann frälsning: »Denna dag tycktes mig verlden vara alldeles frisk och ny. Den syntes likna en ny skapelse. Jag såg omkring mig, och träden och fälten voro så gröna, sjön var så blå, solen sken så klar, himmelen var så leende som aldrig förr. O, det var en skön dag, på hvilken Gud för Christi skull förlät mina synder!» Dessa känslor, vare sig af den frid, som öfvergår allt förstånd, eller af den outsägligt härliga glädjen äro verkningar af den Helige Andes vitnesbörd i den troendes själ, att han är Guds barn.

Det gudomliga vitnesbördet aflägges icke alltid med lika kraft och lif. Det gifves olikhet i Andens verkningar; och, utom hvad som härrör från Guds oinskränkta makt, finnes det olikhet i menniskornas karakter, temperament och omständigheter, hvaraf vísshetens olika grader förklaras. Några menniskor frukta

Gud från sin ungdom och föras gradvis från mörkret till ljuset. Andra blifva i mogen och framskriden ålder plötsligt ryckta som bränder ur elden. Somliga äro rädda och ängsliga till sitt sinnelag, andra äro djerfva och oförvägna. Somliga äro af naturen dystra och sorgsna, andra äro glada och muntra. Somliga erfara en lång bedröfvelsenatt, andra tro i samma stund bättringen sker. Öfver somliga uppgår ljuset af Guds nåd gradvis, styrkande så fort det framlyser, tilldess det strålar såsom klara dagen, öfver andra frambryter ljuset plötsligt från himmelen med en klarhet, som öfverträffar solens glans, då hon uppgår i sin stora kraft. Somliga äro af naturen svaga och skröpliga och hela deras nervsystem är bäfvande och i oordning, andra äro friska och starka både till kropp och själ. Somliga äro beständigt öfverhopade med sorger och bekymmer och tyckas hafva allting emot sig, andra hafva oafbruten framgång. Dessa och andra omständigheter kunna i betydlig mån tjena till att förklara olikheten i visshetens grader hos olika troende. Ingen bestämd regel för verkningarna af Andens vitnesbörd må fordras. Hos somliga kan det frambringa de lifligaste rörelser och uppfylla själen med himmelsk hänförelse, hos andra kan det verka helig frid och stadigt lugn. Hos somliga kan det mildras och hämmas af blicken på Guds helighet och på syndens öfver måttan stora syndighet, hos andra kan det stegras genom känslan af Guds barmhertighet. Men i alla vanliga fall, der inga kroppsliga hinder hämma själens högre glädje, är all känsla af fördömelse försvunnen och medvetandet om barnaskapet erfares.

Denna lära om den Helige Andes vitnesbörd kan missbrukas. Men menniskans benägenhet att missbruka gåfvan minskar ej sjelfva gåfvans värde eller vissheten derom, att den verkligen kan åtnjutas. Alla Skriftens läror äro utsatta för missbruk, och ju vigtigare läran är, desto mera är hon utsatt för att missbrukas. Läran om rättfärdiggörelsen genom tron miss-

brukades under den apostoliska tiden af menniskor, som gjorde lagen om intet, och den har sedan blifvit missbrukad af både antinomer och katholiker. Men denna lära om Andens vitnesbörd har blifvit omsorgsfullt skyddad af inspirationen, så att dess verklighet och sanning kan praktiskt intygas och bevisas af Andens nådeverkningar och frukter i den troendes karakter och lif. Det finnes ett *förenadt* och sammanstämmande vitnesbörd om menniskans barnaskap, omtaladt af aposteln, när han säger: »Den samme Anden vitnar *med* vår ande, att vi äro Guds barn.»

Med *vår ande* menas vårt samvete, som stundom kallas hjerta. »Deraf veta vi, att vi äro af sanningen och kunna stilla vårt hjerta för Honom; att om vårt hjerta fördömer oss, då är Gud större än vårt hjerta och vet allting. Mina käraste, om vårt hjerta fördömer oss icke, då hafva vi en förtröstning till Gud.» Guds uppenbarade Ord framställer särskilda tecken och kännemärken på Guds barn, så att vid sjelfpröfning den, som undfått Andens vitnesbörd, kan ådagalägga dess verklighet genom sin sinnesbeskaffenhet och sitt lefverne. Kärlek till Gud är till exempel framstäld såsom ett känneteken på barnaskapet. Den troende känner, att han älskar Gud; »derför», så slutar han, »är jag Guds barn.» Kärlek till bröderna är ett annat kännetecken. Den troende känner, att han älskar alla, som uppriktigt älska Herren Jesus Christus; derför gör han den slutsatsen: »jag är Guds barn.» Kraft öfver verlden och öfver synden är också ett kännetecken på den pånyttfödde. »Jag älskar icke verlden; uppsåtligt gör jag ingen synd», säger den troende, »och derför är jag Guds barn.» Sålunda kan den på Christus troende inför Herrens lag — hvarvid samvetet antingen anklagar eller ursakar — förvissa sig om sin sanna karakter; och sålunda, der den Helige Andes vitnesbörd om barnaskapet verkligen blifvit mottaget, der motsvara sinnesbeskaffenhet och lefverne Guds bud, och genom sammanstämmande vitnesbörd af två vitnen — Guds Andes vitnesbörd och vår egen andes

vitnesbörd — erhålles full visshet. Andens vitnesbörd aflägges först *för* vår ande, och sedan, när Hans frukter äro pröfvade, *med* vår ande. Det förra vitnesbördet är sant och bestämdt, det senare är bevisande och stadfästande.

Sådan är den heliga Skrifts lära om visshet genom Anden. Och, såsom man väl kan antaga, har denna lära varit trodd af kyrkan ända från begynnelsen. Vår Herre Christus och Hans apostlar förkunnade den och de första till christendomen omvända fröjdades i den samma, såsom vi hafva sett. Den var ej en gåfva under den apostoliska tiden endast. Den sättes ej af inspirationen bland Andens utomordentliga och undergörande gåfvor, tvärtom framställes den af den samma såsom en förmån tillhörande alla på Christus troende, både judar och hedningar. Den christna kyrkans äldsta fäder förkunnade och bekände den. Reformationens protestanter fasthöllo läran om visshet genom Anden, under det att, emedan den bevisligen underminerar dogmen om presterlig bemedling och aflösning för menniskors själar, den formligen fördömdes af mötet i Trient. Martin Luther i sin utläggning öfver Gal. 4: 6 skrifver: »Låtom oss förvissa oss derom, att Gud sänder den Helige Ande i våra hjertan. Detta säger jag till att vederlägga papisternas förderfliga lära, som lärer, att ingen med visshet vet, om han är i Guds nåd eller icke.» Engelska kyrkan lärer sitt folk att offentligen förklara: »Jag tror på syndernas förlåtelse.» Hennes homilier lära, att »en sann tro är en viss förtröstan och tillit, som en menniska har till Gud, att hennes synder äro förlåtna och hon försonad och tagen till nåd hos Gud»; och vidare, att »gudliga menniskor invärtes känna Guds Helige Ande upptändande kärleken i deras hjertan.» Vidare hafva biskopar och framstående bibeltolkare i denna kyrka framstält den klart och bestämdt. Så hafva biskoparna Reynolds, Pearson och Andrews, Richard Hooker, dr Isaac Barrow och många andra gjort. Presbyterianer och puritaner hafva ända från Calvin

lärt den. John Bunyan, kyrkans allegorist, talar om tre skinande personer, som kommo till pilgrimen vid korset och helsade honom »frid.» Om den förste af dessa härliga män säger han, att han sagt till honom: »Dina synder förlåtas dig», den andra, att han aftagit honom hans trasor och påklädt honom nya kläder, och om den tredje, att han satt ett tecken på hans panna och gifvit honom en förseglad bok; denna bok eller invärtes förvissning förlorade christen i »sköna herberget», der han af ovaksamhet sof vid middagen. Wesley och Whitefield predikade läran om Andens vitnesbörd såsom fri och full, och deras predikan åtföljdes af andliga tecken och under utan like i nyare tiden. Ständigt ökade skaror till tusental af efterföljande generationer ända till närvarande tid hafva bekänt denna gudomliga visshet och fröjdats deruti både i lifvet och döden. Och när helst någon stor af Gud verkad väckelse förekommit, har verkligheten af Andens vitnesbörd, som erhållits af omvända, alltid blifvit offentligen ådagalagd. Alltså är läran om den Helige Andes vitnesbörd i den troendes hjerta icke ny, såsom några hafva sökt visa. Den är lika gammal som Guds verk i menniskors själar, och har varit känd och trodd i kyrkan ända från begynnelsen.

Men här frågas: *Hvad skall man tänka om de christna bekännare, som icke hafva denna visshet? Skola de alla uteslutas från Christi andliga kyrka?* Vi döma dem icke; för sin egen Herre stå de eller falla. Det kan vara brist i deras kunskap; och emedan det finnes brist i deras kunskap, är det brist i deras tro; och af brist i tron kommer brist i vissheten; ty i detta såväl som i andra hänseenden »sker det dem efter deras tro.» Emedan de icke hafva »förståndets fulla visshet», hafva de icke »trons fulla visshet», och då de icke hafva trons fulla visshet, hafva de icke »hoppets fulla visshet.» Somliga personer äro, såsom vi redan hafva anmärkt, besvärade af naturlig svaghet och skröplighet; ty det finnes ett nära och innerligt förhållande mellan kropp och själ, och både den in-

värtes och utvärtes menniskans organism är fin och ömtålig öfver all beskrifning. Några äro af naturen rädda och undandraga sig bestämda beslut rörande nästan hvarje fråga. Sådana äro de i lifvets pligter och angelägenheter, och det får väl antagas, att de äro sådana i Evangelii tro och hopp. Andra lefva i ett liknöjdt och ljumt tillstånd, och emedan de hvarken äro kalla eller varma, äro de nödvändigt i tvifvel och ovisshet om sitt barnaskap hos Gud. Några äro dagligen så försänkta i sysselsättning och allmänna bestyr, att de hafva ingen tid till umgänge med Gud, och derför hafva de icke »den Helige Andes delaktighet.» Genom försummelse af känd pligt, genom girighet och verldslikställighet bedröfva de den Helige Ande, med hvilken de blifvit beseglade, och följaktligen vandra de i mörkret och se icke ljuset. Andra hylla vissa synder, som de i hemlighet utöfva, och vägra att påtaga sig försakelsens kors och att lida för Christi skull. För att gifva visshet om sin nåd genom den Helige Andes vitnesbörd, vill Gud blifva tjenad med dufvans enfaldighet, som icke utöfvar egenkärlekens handlingar. Orätta böjelser, såsom bitterhet, vrede, högmod, afund, skola, om de få herravälde, försvaga och utplåna Andens vitnesbörd ur själen. Dessa och många andra ting kunna anses såsom orsaker till brist på visshet om saligheten. Men der det finnes viss förtröstan på Christus om salighet och gudelig enfald i bemödandet att följa Herren fullkomligt, der eger och åtnjuter man Andens vitnesbörd. Det kan icke alltid omtalas hos troende under benämningen »full visshet.» Det kan kallas ett »trösteligt hopp» eller en »kraftig öfvertygelse» eller »tillit till Gud», men med själens innerliga hängifvenhet, sällskap med Fadren och Sonen och glädje i Herren är der i sjelfva verket, hvad som menas med visshet om salighet; ty, såsom vi hafva sagt, kan der, utan Andens vitnesbörd intet barnsligt framgående till Gud ega rum och följaktligen ingen glädje i Honom.

Min läsare, sök för dig sjelf denna fulla visshet genom Anden. Det är din obestridliga förmån att ega och åtnjuta den. Du behöfver icke vara i tvifvel och ovisshet om ditt barnaskap hos Gud. Vår himmelske Fader vill hafva alla sina barn lyckliga och glada i vissheten om Hans kärlek. Han gifver dem icke träldomens ande åter till räddhåga, utan sänder dem barnaskapets Ande, genom hvilken de ropa: Abba, käre Fader. Må ingen säga, att det är bättre och att det mera befrämjar ödmjukhet att lefva i hoppet än att bekänna visshet, då visshet är en i Guds nådeshushållning bestämd välsignelse för de på Christus troende. Tro icke att du bör lefva *under* dina förmåner i detta hänseende mer än i andra. Betänk, huru mycket beror på ditt barnsliga förhållande till Gud både för tid och evighet; icke endast barnslig kärlek, barnslig förtröstan och barnslig lydnad, utan äfven barnslig arfsrätt till ett evigt arf; ty »äro vi nu barn, så äro vi ock arfvingar, nämligen Guds arfvingar och Christi medarfvingar.» Se derför till, att din rättighet till himmelen är klar och viss.

Frågar du, huru detta kan ske, så är svaret: *Genom tron på Frälsaren.* »I ären alla Guds barn genom tron på Christus Jesus», säger aposteln Paulus. »Hvar och en som tror, att Jesus är Christus, han är född af Gud», säger St. Johannes. Och åter: »Alla dem, som Honom anammade, gaf Han makt att blifva Guds barn, dem som tro på Hans namn.» Låt derför din tro på Herren Jesus Christus såsom din Frälsare vara enkel och enfaldig, så skall du blifva Guds barn, och, sedan du blifvit Guds barn, skall du undfå barnaskapets Ande, *genom hvilken* du förtröstansfullt ropar: »Abba, käre Fader.» Saligheten från början till slut är genom Jesus Guds Son. Sök vidare genom tron på Hans blod att få veta, att *du* är benådad och frälst, och den Helige Andes insegel skall sättas på *dig,* åstadkommande kraftig visshet, att *du* är Guds barn. Låt den Helige Ande komma på

hvad sätt Han vill. Låt Honom komma plötsligt såsom en starkt brusande vind eller gradvis och stilla såsom en sakta fallande dagg. Låt Honom komma i jordbäfningens våldsamma skakning eller i den låga och svaga rösten. Låt Honom skina hastigt öfver själen med middagssolens glans eller låt Honom i början uppgå öfver henne med matt och glimmande sken. Låt Honom uppfylla dig med andlig hänförelse, så att du ropar och jublar högt af glädje öfver den öfverväldigande uppenbarelsen af Hans frälsande barmhertighet, eller låt Honom så småningom utgjuta frid i din själ. Vänta Honom endast i tron, att Gud vill gifva sin Helige Ande åt dem, som bedja Honom om den samme, och ehuru Han dröjer, kommer Han dock slutligen och uppfyller dig med fröjd och frid i tron.

Och sedan du undfått barnaskapets Ande, var angelägen att *behålla Hans närvaro och vitnesbörd*. Det är icke en gång för alla Han vitnar för den troende, att han är Guds barn. Han är en beständig Tröstare, som bor i den benådade troende såsom i ett tempel. »Den samme Anden *vitnar* med vår ande, att vi äro Guds barn.» Det gudomliga vitnet är fortfarande och förblifvande. Barnaskapets Ande, sänd i hjertat, *ropar:* Abba, käre Fader. Ropet af den barnsliga förtröstan upphör ej. Den hufvudsakliga frågan för den, som har blifvit upptagen till barn hos Gud, är icke, hvad han en gång var, utan hvad han är nu. »Är jag i detta ögonblick Guds barn?» Guds Ande kan bedröfvas, oroas, ja utsläckas. Han kan med sin närvaro draga sig undan, och Hans ljus kan slockna. För att behålla Hans närvaro och vitnesbörd måste man öfva varsamhet, bön och ihärdig flit i bruket af de förordnade nådemedlen. Och för att behålla ett kraftigt vitnesbörd i förökad grad måste samvetet hållas obesmittadt. Det måste finnas ett märkbart skiljande från verlden. Du måste afhålla dig från afgudarna. Och sålunda, i det du ärar den

Helige Ande, som bor i dig, och lyder Christus din Frälsare i allting, skall du vandra i ljuset och dag efter dag hafva glädjefull visshet om din himmelske Faders kärlek. »Ack, att jag höra måtte, det Herren Gud talar, att Han sitt folk och sina heliga frid tillsade, på det de icke skola på någon galenskap komma!»

IV.

Synlig förening med Christi kyrka.

SYNLIG FÖRENING MED CHRISTI KYRKA.

Min läsare, du besöker Guds hus och önskar öfver allting, att du må skaffa din själs frälsning, men hittills har du icke förenat dig med Christi kyrka, enär du icke varit fullt öfvertygad, att du bort göra så. Du är villig att bekänna, att din närvarande ställning, såsom endast tillhörande församlingen af utvärtes tillbedjare, icke är tillfredsställande för dig sjelf, och att du stundom föranledes att fråga, om du icke är kallad till en mera formlig och mera innerlig förening med Frälsarens allmänt kända efterföljare. I sådana omständigheter är det din ovilkorliga pligt att ransaka flitigt efter otvifvelaktig kunskap om Guds vilja rörande denna fråga samt med fast och bestämd afsigt att vandra i lydnad. Betänk vidare, att det visserligen är Guds vilja, att Hans folk skola skiljas från verlden och synbarligen förenas med hvarandra i Hans tjenst.

Och märk till en början, att om Herren alls skall hafva en församling på jorden, så måste det nödvändigt ske genom dess medlemmars afsöndring från de ogudaktiga och genom deras synliga förening i Hans namn. Hvad är kyrkan? I vidsträcktaste bemärkelse förstås med ordet *kyrka* alla Herrens återlösta och frälsta af hvarje tid och folk. Detta är »Guds församling, hvilken Han hafver förvärfvat med sitt blod», och som innefattar de frälsta i himmelen såväl som

de frälsta på jorden. Detta är den enda *allmänneliga* och *apostoliska* kyrkan, hvilken alla på Jesus sant troende tillhöra, hvilka tillfälliga olikheter dem emellan än må vara. Men i den inskränktare och mera vanliga betydelsen af uttrycket *kyrka* betecknas dermed ett sällskap eller samfund af christna, synligen förenade med hvarandra för religiösa ändamål; eller såsom engelska kyrkans nittonde artikel mera fullständigt uttrycker det: »Christi synliga kyrka är ett samfund af trogna menniskor, inom hvilket Guds rena Ord predikas och sakramenterna rätteligen förvaltas enligt Christi förordning i alla de ting, som väsendtligen tillhöra den samma.» Men huru kunde det i denna mening finnas någon Guds kyrka på jorden, om icke de, som utgöra den, äro afsöndrade från verlden och förenade med hvarandra i Jesu Christi namn? Sjelfva kyrkans beskaffenhet och författning förutsätter detta. Derför heter det icke i Skriftens framställning af denna kyrka, att hon består af får, förskingrade och afsöndrade från hvarandra, utan af en samlad hjord, som den gode Herden instänger och föder; icke af stenar, kringströdda i oordning på fältet, utan sammanfogade med hvarandra till ett andligt hus; icke af blommor, växande här och der ensamma och för sig sjelfva, utan af träd, förenade i en vingård eller trädgård; icke af stympade lemmar, som äro i saknad af inbördes medlidande och hjelp, utan af en »hel kropp tillhopafogad, så att en lem hänger intill den andra genom alla ledamöterna, der den ena tjenar den andra, efter det verk som hvar lem hafver i sitt mått, och gör att kroppen växer sig sjelf till förbättring genom kärleken.» Alltså om en menniska skall tillhöra kyrkan, måste hon afsöndras från verlden och formligen och synligen förena sig med Frälsarens allmänt kända efterföljare.

I öfverensstämmelse med denna uppenbara sanning anbefaller den heliga Skrift alla, som vilja erkännas och upptagas till barn af Gud, en noga betecknad och bestämd afsöndring från verlden och före-

ning med kyrkan. I Gamla Testamentet befalde Herren, att Israel skulle vara ensam och afsöndrad från folken och slägterna omkring dem, och det var på detta uttryckliga vilkor Jehova förklarade sig vara deras Gud. Vår Frälsare fordrade såsom oeftergifligt vilkor af dem, som ville vara Hans lärjungar på jorden och blifva erkända inför Hans Fader i himmelen, att de, vid förlust af egendom, vänner och till och med sjelfva lifvet, skulle bekänna Hans namn. Han försäkrade uttryckligen sina lärjungar, att Han hade utvalt dem från verlden, att de icke voro af verlden, och Han bad högtidligt, att de måtte bevaras från det onda, som är i verlden. Apostlarna ålade de omvända afsöndring från verlden såsom oemotsägligen erforderligt för inträde i Guds församling, sägande: »Gån ut ifrån dem och skiljens ifrån dem, säger Herren, och kommen icke vid det orent är; och så skall jag undfå eder och vara eder Fader, och I skolen vara mina söner och döttrar, säger allsvåldige Herren.»

Lydande dessa gudomliga bud hafva Herrans trogna och uppriktiga tjenare i alla tider varit afsöndrade från de ogudaktiga och offentligen förenade med hvarandra både i bekännelse och lefverne. Under tiden före floden voro de rättfärdiga skilda från de onda, och det var de mot Guds vilja stridande giftermålen mellan »Guds söner» och »menniskors döttrar», som blefvo den sorgliga orsaken till det förderf och vederstygliga lefnadssätt som följde. För att bevara sanningen från att utrotas och för att hafva ett eget folk afskilde Gud Abraham från Ur i Chaldeen och införde honom i Canaans land. I detta land vistades patriarkerna såsom främlingar, hade inga fasta boningar bland de afgudiska invånarne, utan bodde i flyttbara tält. När Israels barn kommit i besittning af löftets land, utdrefvo de på Guds befallning Canaaniterna ifrån sig, och de blefvo kände och smädade af närboende folk för sin tro på lefvande Gud och för sin lydnad mot Honom. Och när Israels barn hade nedsjunkit i ett gräsligt förderf och genom sin

svåra ondska mognat för straffdomen, *då* »tröstade de, som fruktade Herren, hvarandra alltså: Herren märker det och hörer det; och det var en tänkeskrift för Honom skrifven, för dem som fruktade Herren och tänkte uppå Hans namn.» Christna hafva varit förenade med hvarandra i bekännelse och lefverne från Christi ända till närvarande tid. Lärjungarne lefde tillsammans med Frälsaren under Hans kötts dagar. Efter Hans himmelsfärd kommo de tillsammans i en stor öfversal i Jerusalem; de voro tillsammans i brödsbrytelse och i böner; och när de genom förföljelsen blefvo förskingrade i olika trakter, förenade de sig med hvarandra till församlingar, och blefvo kända och omtalade af hedniska författare såsom hållande sina sammankomster före dagningen samt sjungande lofsånger till Christus. Och så i alla efterföljande generationer hafva troende christna varit afsöndrade från afgudadyrkare och ogudaktige, bekännande offentligt inför verlden tron på Jesus Christus.

Att de christna sålunda offentligen bekände Christus ansågs icke likgiltigt af Frälsarens efterföljare; ty många af dem ledo förlust af allting och uppoffrade sitt lif hellre, än att de förnekade Honom. Vår Herres apostlar, med undantag af endast en, ledo martyrdöden för Jesu namn. Ignatius dömdes, derför att han inför kejsar Trajanus öppet bekände, att han bar Christus, som hade blifvit korsfäst, i sitt hjerta, att föras från Antiochia till Rom och offentligen kastas för vilda djur på skådebanan till allt folkets förnöjelse; och då han kände, att hans ben krossades i lejonets mun, utropade han: »Nu börjar jag blifva en christen.» Då den åldrige Polykarpus uppmanades af sina domare att hafva medlidande med sin höga ålder och rädda sitt lif genom att förneka Christus och svära vid kejsaren, yttrade han: »Åttiosex år har jag tjenat Herren Christus och Han har aldrig gjort mig något ondt; huru skulle jag då nu kunna smäda min Konung, som har frälst mig?» Den unge Sanctus af Wien dömdes till döden för sin be-

kännelse, att han var en christen, och då han fick veta, att han af lagen var dömd till döden, derför att han bekände Christus, svarade han på alla deras frågor rörande hans namn, vilkor och fädernesland med: »jag är en christen», och dog under att ståndaktigt bekänna Christus efter uthärdande af de rysligaste plågor. Då Blandina, som hängde utsträckt på en påle för att sönderslitas af vilda djur, icke längre förmådde, i följd af stor matthet, på annat sätt bekänna sin tro på den korsfäste Frälsaren, utsträckte hon sina stympade armar i form af ett kors, och efter att hafva lidit försmädelser och plågor, »såsom ingen qvinna lidit», dog hon, vitnande om Honom. Andra hafva, derför att de bekänt Christus, »lidit spott och hudflängning och dertill bojor och fängelse, vordo stenade, sönderhuggne, genomstungne, döde för svärd, hafva gått i fårskinn och getskinn, fattige, trängde, bedröfvade, hvilka verlden icke värdig var, och hafva gått elände i öknar och i berg och skrefvor och i jordkulor.» Så absolut nödvändigt till salighet ansågs det alltså af de första christna att bekänna Christus, att de för fullgörandet deraf uppoffrade allting.

Och i nyare tider, sedan tron i så kallade christna länder blifvit förderfvad och lefvande gudsfruktan aftagit, har samma uppoffrande sinne och frimodiga bekännelse visats. Martin Luther kunde helt makligt hafva drömt bort sitt lif i klostret, såsom andra munkar på hans tid gjorde, men trohet i att bekänna Christus tillät honom icke att så göra; och när han kallades till offentlig ransakning inför män, som hade makt att låta döda honom, och som törstade efter hans blod, förklarade han för dem, hvilka sökte öfvertala honom från att utsätta sig för en så ögonskenlig fara: »Om der vore så många djeflar i staden Worms som tegelpannor på taken, vill jag likväl fara dit»; och hans frimodiga ande kämpade för sanningen mot sjelfva det påfviska Roms grymhet och raseri. Guds helgon,

»Hvilka dödade äro för Frälsarens Ord,
Hvilkas stoft är kringströdt här och der på vår jord»,

hafva uppoffrat hem, familj och sjelfva lifvet för tron på Guds Son. I England hafva Cranmer, Ridley, Hooper, den bedjande Bradford, den helige Rowland Taylor, den gamle frimodige Latimer och många andra dött på bålet, bekännande midt i lågorna sanningen, sådan den är i Jesus. Wesley och Whitefield kunde ej finna tillfredsställelse i de lärdas sällskap vid universitetet, utan bekände midt under hån och förakt Evangelii frälsande sanningar. Samma var förhållandet med deras vänner. Öfverhopade af smädenamn och handgripligen förföljda hafva de bekänt sig vara Jesu Christi efterföljare. Och kan man då antaga, att Frälsarens efterföljare äro mindre förpligtade nu att bekänna Frälsaren, än de varit under förflutna århundraden?

Det är uppenbart både genom lära och exempel, att Herrens trogna äro, hvilka uppoffringar det än må kosta, ålagda att öppet bekänna sin kärlek till Honom, och att de måste vara kända såsom sådana genom att synligen vara förenade i Hans tjenst.

Men i vårt land och i vår tid är det icke bara namnchristendom som erfordras. Med oss bekänna sig nästan alla vara christna. Det är icke nu såsom i apostlarnas dagar; då en man bekände sig tro på Jesus såsom Guds Son, förlorade han bokstafligen hus och egendom, fader och moder, hustru och barn, och till och med sitt eget lif för Christi skull. Det var då icke mycken fara för skrymteri i den christna bekännelsen, hvarför St. Johannes med visshet kunde försäkra: »Hvar och en ande, som bekänner, att Jesus Christus är kommen i köttet, han är af Gud.» Men i vår tid, då man ingenting förlorar, hvarken godt namn och rykte eller egendom, genom att bekänna Christus, måste någonting mer innefattas i hvad som utgör bevis för lefvande christendom än blotta namnet eller synlig förening med christna tillbedjare i helgedomen. Det finnes en mindre krets bestående af den saktmodige och ödmjuke Jesu andliga och hel-

gade efterföljare, hvilka äro afsöndrade från verlden såsom olja från vatten eller ljus från mörker, och hvilka för sitt andliga och heliga lefnadssätt äro bemötta af de ogudaktiga med oupphörlig fiendskap och smädelse. Dessa äro »jordens salt» och »verldens ljus.» De lyda Frälsarens bud, de älska hvarandra, hafva sällskap inbördes och förkunna Hans död, till dess Han kommer igen. Dessa utgöra den sanna kyrkan, till hvilken alla visa jungfrur höra, som medföra olja i sina käril tillika med lamporna. Och till denna kyrka, bestående af dem, som äro kända för att vara lefvande christna, äro alla de kallade att sluta sig, hvilka vilja vara beredda att möta den himmelske Brudgummen.

Kärlek till Christus såsom Gud vår Frälsare och nit för Hans ära fordrar detta såsom alla deras ovilkorliga pligt, hvilka vilja erkännas såsom Hans lärjungar. »Ingen lefver sig sjelf.» »I ären dyrt köpte. Derför prisen nu Gud uti eder kropp och i eder ande, hvilka Gud tillhöra.» »I ären det utvalda slägtet, det konungsliga presterskapet, det heliga folket, och det egendomsfolket, att I skolen kungöra Hans dygd som eder kallat hafver af mörkret till sitt underliga ljus.»

Men det finnes förmåner och konsiderationer med afseende både på oss sjelfva och Hans namn och sak, hvilka om de tillbörligt öfverväges, ej annat kunna än utöfva inflytande på den, som uppriktigt söker efter att få veta Guds vilja rörande den christna bekännelsen. Vi märka till exempel den troendes *personliga bästa.* Med afseende på menniskans konstitution och omständigheter behöfver hon all den hjelp och uppmaning till gudaktighet, som hon möjligen kan erhålla. Hon kan icke undvara någonting, som bidrager till hennes förbättring i vaksamhet och ståndaktighet. I detta hänseende är offentlig bekännelse af christligt lärjungaskap genom synlig förening med kyrkan vigtig. Det är att inför menniskor tydligt bekänna en karakter, som samvetsgrant måste bevaras. Man kan då icke lättsinnigt och obetänksamt försvara ett oor-

och bevara henne. Derför att tillhöra kyrkan och att vara delaktig af alla henne gifna andliga välsignelser är oemotsägligen både menniskans pligt och förmån.

Gagnelighet i Guds sak är en annan bevekelsegrund. Det finnes andra tjenster att uträtta för andra såväl som för oss sjelfva. Om nu vår förening med andra christna bekännare är nyttig för oss sjelfva, såsom vi hafva sett, så är en sådan förening nyttig äfven för andra. Om erfarenhet, råd, medlidande och hjelp, som vederfares oss inom den christliga föreningen, är, hvad som har blifvit visadt, så böra äfven vi för vår del bidraga dertill, att ömsesidiga välgerningar utöfvas. Vi böra gifva såväl som taga. Det finnes tjenster, som vi måste uträtta åt Christus, såsom att bära hvarandras bördor, vara glada med dem som äro glada och gråta med dem som gråta samt göra godt och meddela, hvilket icke kan fullgöras utan att vara i nära och innerlig gemenskap med Frälsarens efterföljare.

Inom Christi rike finnas också tjenster, till hvilkas fullgörande fordras gemensamma och förenade ansträngningar, såsom att sprida kunskap om Hans sanning i vårt eget land och utsända kyrkans tjenare i andra länder. Det christliga predikoembetet måste vidmakthållas, de sjuka och de fattiga besökas och hjelpas. Sakramenterna måste utdelas, gudstjensten underhållas och medel anskaffas för syndares omvändelse, för de troendes uppbyggelse och för Evangelii vidare utbredande, så att, i det ett slägte försvinner och ett annat efterföljer, Guds sak må fortfarande upprätthållas på jorden.

Vidare bör *christna bekännares personliga tröst och glädje* tagas i betraktande. Menniskan är en umgängsam varelse, i behof af vänligt medlidande och sällskap. Hon är icke skapad för ensamhet, utan för umgänge med andra. Men i Christi kyrka finnes, hvad hon behöfver äfven i detta hänseende. Den är trons

hushåll, Guds *familj*. De troendes samfund, hvari heliga själar brinnande älska hvarandra af ett rent hjerta, är en ovärderlig förmån. »Jag håller mig till alla dem, som frukta Dig», sade David. »Kommen hit, hören till, alla I som Gud frukten», utropade han, »jag vill förtälja, hvad Han min själ gjort hafver.» Näst umgänget med Herren gifver de heligas umgänge den ljufvaste tröst och den största glädje, som kan finnas på jorden. Huru trösteligt är det icke att i bedröfvelsen samtala med en vän, som af egen erfarenhet kan hafva innerligt medlidande med oss! Och huru förökar det ej vår glädje, då någon, som har samma håg och sträfvan som vi, inlåter sig i samtal deröfver! Så är det i ett christligt samfund, der Frälsarens efterföljare, innerligt förenade med hvarandra i kärleken, tala med hvarandra om sina pröfningar och sorger, sina uppmuntringar och fröjder, bedja med och för hvarandra, och såsom reskamrater förtälja hvarandra sin glädjefulla föreställning om den härlighet, som härefter skall uppenbaras! Huru ofta sluter ej Frälsaren sjelf sig till dem och gör deras hjerta brinnande, då Han talar med dem under vägen, så att de gladeligen sjunga:

»Om vår förening redan här
I Jesus är så söt,
Oändligt bättre blir den, när
Vi samlas i Hans sköt!»

Kyrkan på jorden är mönstret och grundritningen till kyrkan i himmelen. Hon är en afbild af det nya Jerusalem derofvan, och det är i den förras öfning och förnöjelse, som de heliga beredas för den senares sysselsättning och sällhet. Christlig förening här är *pant* såväl som sinnebild af förening efter detta lifvet. Den gifver *försmak* af himmelsk salighet uti »osäglig och härlig glädje.»

Min läsare, med alla dessa betraktelser öfver gudomliga befallningar och gudliga exempel, tjenster för Christus och Hans efterföljare jemte förmåner för dig sjelf, kan det icke längre betviflas, att det är Guds

vilja, att du skall skilja dig från verlden och förena dig med Hans synliga kyrka. Det torde emellertid vara händelsen, att du ändå tvekar att så göra på grund af tvifvel, som uppkomma inom dig.

Det heter till exempel, att du *icke är värdig* att bekänna dig vara medlem af Christi kyrka. Om du ämnar lefva i synden och vara olydig mot Gud, så må du lyssna på ingifvelsen och tänka på de följder, som oundvikligen måste komma. Men om du har beslutat att undfly den tillkommande vreden och följa Christus enligt Hans föreskrifter och exempel, då må du med frimodighet och glädje bekänna Honom vara din Frälsare och offentligt förena dig med Hans tjenare. Hvad är Christi kyrka? Hon är ett hospital för de sjuka och svagsinta, som söka läkedom för sina själar. Hon är en skola för de okunniga och olärda, som vilja blifva visa till salighet. Hon är Frälsarens hus, i hvilket de fattiga, de lama, de halta och de blinda införas från gator och gränder i staden samt från vägar och torg; och hvari de genom fri oförskyld nåd beredas för evigt umgänge med helgonen i himmelen. Om du derför är »sjuk af synden och söker läkedom», ingå i Christi kyrka. Om du är i behof af undervisning, af andlig näring, af bröllopskläder till Lammets bröllop, så lyd kallelsen du erhåller och »kom», troende att »allting är redo.» »Kom in, du Herrens välsignade; hvi står du härute?» Du ämnar ingå såsom medlem af kyrkan någon gång. När? När du är mindre syndig och mera värdig? När skall du vara sådan? Om du någonsin vill blifva mottagen, så får du icke komma i den egenrättfärdige fariseens sinne, utan med den föraktade publikanens bön: »Gud, miskunda Dig öfver mig syndare!» Låt icke din ovärdighet hålla dig från Christus, icke heller från kyrkan.

Men du är *rädd för att affalla från Christus och sålunda vanära Hans namn.* Fruktan för synden är helsosam, och i denna mening skulle vi vilja säga till alla christna bekännare: »Var dagligen uti Herrens

fruktan»; ty »säll är den, som städse fruktar.» Men om fruktan afhåller dig från pligtens fullgörande, så kan du vara säker, att den icke är gudlig fruktan. Hvar kan du sannolikast bevaras från det onda — i eller utom kyrkan? Om du verkligen är rädd för synden, hvar kan du finna det starkaste skydd och den beredvilligaste och verksammaste hjelp? Pröfva dig efter dessa frågor, och se till, om icke hemligt i ditt hjerta finnes den tanken, att du utom kyrkan vill hafva ett vidsträcktare område för dina nöjen och sträfvanden, och att du icke vill vara så strängt bevakad i ditt lefverne. »Ett argt, illfundigt ting öfver allting är hjertat.» Det kan dölja sina onda afsigter under föregifvande af medveten svaghet.

Du invänder vidare: *Kyrkan är icke ren och from, såsom hon borde vara.* Detta är sant. Och det är sorgligt bekant, att allt för många, som bära det christna namnet, vanhedra det. Vi ursäkta icke synden, förringa den ej heller i någon af dess former. Christus såras svårligen i sina vänners hus. Men hvar står det skrifvet, att alla, som bekänna sig vara medlemmar af Christi synliga kyrka, bevisa sig vara sanna troende? Att Judas var upptagen bland apostlarna, antyder väl det att så är? Förutsättes detta i Christi liknelser om hvetet och ogräset, de visa och de fåvitska jungfrurna samt de trogna och de otrogna tjenarne? Voro de församlingar alldeles rena, som styrdes af inspirerade män? Ådagalägga berättelserna och förmaningarna i de apostoliska brefven detta? Bevisa Christi egna epistlar till de sju församlingarna i Asien det? Har det någonsin funnits en kyrka af christna bekännare, som var ren och ostrafflig i allting? Hvarför då hålla sig utom kyrkan på grund deraf, att hon icke är ren? Vi önskade hafva kyrkan så fri från ondt som möjligt, och om menniskor uppsåtligt begå synd, böra de icke, efter tillbörlig varning och förmaning, hafva tillåtelse att förblifva deruti. Men de personer, åt hvilka tjensten att utöfva kyrkotukt är anförtrodd, böra ej vara för hastiga att utesluta dem,

som äro klandervärda, på det att, då de upprycka ogräset, de icke också må upprycka hvetet. Om emellertid du i din ställning håller dig utom kyrkan, till dess hon blir ren och fläckfri, så får du för evigt blifva utom. Du får lefva och dö utom kyrkan. Pröfva dig åter och se till, om icke inom dig finnes högmod, som döljer sig under förevändningen, att kyrkan är oren. Hvarför fordrar du, hvad de heligaste och frommaste menniskor icke fordrat? Är du så mycket renare och förträffligare än de, att du med inga andra än rena och fullkomliga kan lefva i förening? I likhet med många andra kan äfven denna invändning, om den undersökes, befinnas vara en skenbar ursäkt snarare än ett skäl.

Dock det kan hända, att du hemligen tänker, att *du kan komma till himmelen utan att offentligen bekänna religionen.* Det är svårt att förstå, att så kan ske. »Men», frågar du, »hafva inga andra blifvit frälsta än sådana, som offentligen bekänt sin kärlek till Christus? Hafva inga 'Herrens fördolda' funnits, okända för menniskor, men erkända och behagliga för Gud?» Utan tvifvel hafva sådana funnits. Ihågkommande de för Elias okända sju tusen, som den Allsmäktige hade förvarat åt sig, och som icke böjt knä för Baal, skulle det vara öfverdådigt och obarmhertigt att sluta, att Herrens tjenare alltid äro kända. Men sådana fall ursäkta ej dig i försummelsen af en bestämd pligt. I ett christet land, der Bibeln får fritt spridas, och der samvetsfrihet finnes, kan ej antagas någon ursäkt för olydnad mot Guds vilja. Hvem vågar säga, att en menniska är utan ansvar för olydnad mot Honom, hvilken har befalt sina tjenare tillsammans fira minnet af Hans död och det ofta, sägande: »*Gören* detta till min åminnelse; dricken häraf *alla;* så *ofta* I det gören, gören det till min åminnelse?» Och hvem vågar säga, att en menniska kan blifva frälst utan att offentligen bekänna Christus, när det så heligt försäkras: »med hjertats tro varder man rättfärdig och med munnens bekännelse varder man salig?»

Du frågar: *Med hvilken kyrka skall jag förena mig?* Sök den kyrka, i hvilken evangelii frälsande sanningar och erfarenhet troget predikas, och i hvilken du under gudlig disciplin och christlig gemenskap kan erhålla det säkraste beskydd och den bästa hjelp på vägen till himmelen, och förena dig med den. Dock att vara medlem i kyrkan kan i och för sig icke frälsa dig. Derför är det endast i följd af den förutsättning, att du öfverlemnar dig åt Herren Jesus Christus för att vara Hans för evigt, som du uppmanas att bekänna Christus. Blif först Frälsarens lärjunge, och bekänn sedan, att du är det; och efter att hafva mottagit Christus och bekänt Honom inför menniskor, skall du blifva delaktig af alla de välsignelser, som Han har beredt åt sina efterföljare.

V.

Fullkomlig kärlek

hos de på

Christus troende.

FULLKOMLIG KÄRLEK.

Min läsare, blif icke rädd för ordet »fullkomlig», som förekommer i öfverskriften, och tyd det icke såsom förmätenhet i förhållande till den svaga och syndiga menniskan, utan betrakta i hvad mening det användes och under hvilka inskränkningar. Det brukas ej i absolut bemärkelse, såsom när det har afseende på Gud, hvilken i sin oändliga natur är *kärlek*, och det utan någon inskränkning hvilken som helst. Det brukas icke i en sådan betydelse, som kunde hafva tillämpats på våra första föräldrar i paradiset, då de, fria från alla själs- och kroppssvagheter, af naturen älskade Gud fullkomligt. Icke heller får det förstås i en sådan betydelse, som afser tillståndet i himmelen, hvarest de rättfärdigas andar äro för evigt gjorda fullkomliga och begåfvade med utbildade och förhärligade krafter, som icke medgifva någon försämring. Men uttrycket »fullkomlig kärlek», såsom tillämpadt på det religiösa tillstånd, som de heliga kunna uppnå på jorden, användes *relativt* och såsom uttryckande *hög grad*. Det betyder den fulla mogenhet i kärlek till Gud och menniskor, som den på Christus troende kan genom Guds nåd uppnå i denna verlden, der han är behäftad med svaghet och omgifven af frestelser. Allt hvad som kan innefatta den yttersta fullhet af kärlek, boende i honom på jorden, är den vid det här använda uttrycket fästade betydelsen.

Icke att den sålunda fullkomnade kärleken är att anse såsom icke medgifvande tillväxt och förökelse.

Ett ting kan vara fullkomligt i sin natur och likväl vara i stånd att förökas. Ett träd eller en blomma kan vara fullkomlig i alla sina delar och likväl dagligen tilltaga i styrka och skönhet. En frukt kan vara fullkomlig i sitt slag och likväl både växa och mogna. Den menskliga kroppsbygnaden är naturligen fullkomlig i barndomen i alla sina delar och likväl växer den och blifver mandom. Menniskans själ har i begynnelsen alla sina förmögenheter, så att ingenting nytt tillägges sedan, och likväl utvecklas hennes krafter och naturgåfvor. Och samma är förhållandet med fullkomlig kärlek i den på Christus troende. Den kan förökas derigenom att kunskapen tillväxer och kärleken tilltager i styrka, och likväl vid hvarje följande steg af sitt framåtskridande uppfyller hela själen och hela hjertat. Häruti skall menniskans tillväxt i evigheten bestå. Såsom helgonen i himmelen skola tillväxa i kunskap om Gud, så skola de tillväxa i kärlek till Honom, och likväl, emedan de hafva en ändlig natur, kunna de aldrig fullt känna den oändlige, så att, under det de äro fullkomliga i sin kärlek vid alla tider, det alltid skall vara rum för vidare tillväxt och framåtskridande.

I denna begränsade och inskränkta bemärkelse användes uttrycket »fullkomlig kärlek» här, och då vi tillägga uttrycket denna relativa betydelse, kan ingen förnuftig invändning göras deremot. Ingen gör invändning mot bruket af ett ord, som uttrycker fullt hängifvande åt ett ädelt föremål. Om man sade, att Isak Newton hade fullkomlig kärlek för vetenskap, att Raphael hade fullkomlig kärlek för målning, Milton för poesi och Händel för helig musik, så skulle ingen missuppfattning af meningen eller orätt tydning af orden behöfva befaras. Och ingen grundad invändning kan göras mot det här använda ordet för uttryckande af den på Christus troendes fulla hängifvenhet åt Gud.

Den Helige Ande drager ej i betänkande att använda sådana ord i Skriften, då Han framställer till-

ståndet af full hängifvenhet åt Gud, och det må medgifvas, att det, der det kan ske, är bäst att bruka Skriftens ord, då man framställer Skriftens läror. »Vandra för mig och var *fullkomlig*», sade Herren till Abraham. »Varen *fullkomlige*, såsom eder himmelske Fader fullkomlig är», sade Christus till sina lärjungar. Apostlarna förmanade de omvända att lemna »den lärdom, som lydér på begynnelsen till ett christligt lefverne, och taga det före, som till *fullkomligheten* drager.» »Det samma önska vi ock», sade de, »nämligen eder *fullkomlighet*.» De ålade dem på grund af Guds löften att eftersträfva detta salighetstillstånd, nämligen att de på Christus troende skola »göra sig rena af all köttets och andens besmittelse, *fullbordande* helgelsen i Guds räddhåga.» De talade om christna såsom *fullkomliga* i allt godt verk; såsom *fullkomliga* och *hela*, så att dem fattades ingenting; om kärleken såsom *fullkomlig*; och åter och om igen använda de samma uttryck, som här brukas för att framställa mogenhet i nåden, hvadan alltså uttrycket »fullkomlig kärlek» icke är någon mensklig uppfinning, utan det har gudomlig autoritet.

»Bibeln», säger Chillingworth i sin gyllene sentens, som aldrig för ofta kan anföras, »är protestanternas religion.» Vi måste låta alla våra meningar styras af denna regel, och pröfvade af den måste de stå eller falla. »Vare Gud sannfärdig och hvar och en menniska lögnaktig.» Och Bibeln icke allenast uttryckligen använder de ord vi anfört, utan äfven klarligen lärer, att fullkomlig kärlek kan uppnås i detta lifvet. »Du skall älska Herren din Gud af allt hjerta och af all själ och af all förmåga», var ett bud, som Gud gaf sitt folk i gamla testamentet, och måste de alltid lägga det på hjertat, flitigt lära det sina barn och dagligen tala derom, när de sutto i sitt hus, vandrade på vägen, lade sig ned eller uppstodo. Och detta gudomliga bud, så strängt inskärpt och så bekantgjordt genom träget upprepande under lagen, anfördes af Christus och stadfästades af Hans autoritet under evange-

lium. Han förklarade det vara det yppersta och största budet, och försäkrade att det tillika med det andra budet: »du skall älska din nästa som dig sjelf», innefattade i sin betydelse hela religionen, sådan den är framstäld i lagen och profeterna. 5 Mos. 6: 5; Matth. 22: 37. Det är otänkbart, att Gud sålunda skulle gifva oss ett bestämdt bud, om vi icke hade kraft att lyda det. Ett sådant antagande skulle lända Gud till vanära. Om nu kärleken till Gud sålunda är öfver allt annat och tager i anspråk alla förståndets krafter, alla sinnesrörelsernas krafter och alla själens passioner, så måste man medgifva, att kärleken är fullkomlig. Hela den intellektuela och andliga menniskan är under inflytandet af kärleken till Gud, och då hon älskar af alla sin naturs krafter, så är hennes kärlek i relativ mening lika med änglarnas eller de förhärligade helgonens kärlek i himmelen. Den är fullkomlig efter sin grad och fullheten af sin kraft.

Den kan i detta förberedelsetillståndet vara förenad med svaghet. Det kan vara brist i förståndet, misstag i omdömet, och misstag i omdömet kan förorsaka misstag i utöfningen; men då man älskar fullkomligt och gör hvad man tror vara Guds vilja, så antages kärleken i stället för fullkomlig lydnad, såsom aposteln betygar, när han säger: »Kärleken är lagens fullbordan.» Hvem vill klandra strängt eller fördöma ett orätt omdöme eller en orätt handling, då det fulla syftemålet var att tjena någon, som man innerligt älskade? Ledsnad kunde kännas öfver svaghet, men kärlek i sådant fall kunde tagas i stället för fullkomligt omdöme och uppförande. Och hvilken fader skulle vilja förkasta eller försmå tjensten af ett barn, som till det yttersta af sin förmåga sökte att i kärlek göra sina föräldrars vilja? Dess tjenst kunde vara jemförelsevis ringa. Det kunde icke älska så starkt som den fullväxta sonen, och med sina svaga själs- och kroppskrafter kunde det icke göra mycket. Men då det gjorde hvad det kunde, var dess tjenst i kärleken fullt så välbehaglig som den äldre brodrens större

tjenst. Gud antager en menniskas tjenst, enligt hvad hon har, och icke efter hvad hon icke har. Gud är icke en sträng Herre, som uppskär, der Han icke sådde, och insamlar, der Han icke strödde. Han känner omfånget af menniskans förmögenheter i denna verlden, och Han fordrar ej af henne i detta hennes pröfningstillstånd af svaghet och frestelse en ängels eller ett förklaradt helgons kärlek. Fullkomlig kärlek, sådan den kan stå tillsammans med inskränkt förmåga samt själs- och kroppskrafternas svagheter i detta dödliga lifvet, är hvad Gud fordrar af menniskan, och denna är, genom den oändliga förtjensten i Frälsarens offer och den beständigt gällande kraften i Hans medlareverk, lika antaglig som fullkomlig lydnad.

Denna fullkomliga kärlek, så bestämdt fordrad under lagen och så eftertryckligt inskärpt af Christus under evangelium, är, såsom man väl kunde vänta, i sin höga betydelse framstäld och på mångfaldigt sätt inplantad af de inspirerade apostlarna. De hade af vår Frälsare erhållit undervisning i detta ämne, och det under de mest högtidliga omständigheter. De hade varit samlade omkring Honom vid den sista nattvarden, då Han i sin gudomliga ömhet och kärlek hade uppenbarat hela sitt hjerta för dem i undervisning och bön. Enligt löftet hade de undfått sanningens Ande till att leda dem i all sanning, och Han hade uppenbarat för dem, hvad de i vidsträckt mening icke kunde fatta under den tid, då Frälsaren var närvarande ibland dem. Och enligt fullheten af denna gudomliga uppenbarelse framstälde de fullkomlig kärlek såsom deras pligt och förmån i detta lifvet, hvilka tro på Christus, och de nödgade och trugade den på dem genom allehanda kraftfulla bevekelsegrunder och betraktelser.

St. Paulus blef ej kallad att vara apostel förr än efter Christi uppståndelse från de döda och uppfarande till himmelen. Han var, såsom han sjelf säger, »en, den der otidigt född var», likväl var han i san-

ning en apostel, som leddes af samma sanningens Ande; och han visar i trettonde kapitlet af sin första epistel till Corinthierna icke allenast, att kärleken hörer väsendtligen till religionen, utan han upphöjer den äfven öfver alla nådegåfvor, vare sig menniskors eller änglars, både dem, som äro timliga eller tillhöra detta lifvet, och dem, som skola förblifva i det tillkommande lifvet; och på sitt eget praktiska sätt framställer han omständligt, hvad den i mogenheten af sin kraft gör och hvad den lider. St. Johannes, »den lärjungen, som satt vid bordet intill Jesu bröst, den Jesus hade kär», skref i sin höga ålder och andliga visdom epistlar, hvilka i ett faderligt enkelt skrifsätt uttrycka de högsta sanningar, och i de samma beskrifver han kärlekens renhet och fullkomlighet på det ljufvaste sätt, visande för de christna af alla åldrar och tillstånd, för »barn», för »ynglingar» och för »fäder», när kärleken är fullkomlig, samt huru den af sitt handlingssätt igenkännes; och efter att hafva förklarat, att »Gud är kärleken», och att »den som blifver i kärleken, blifver i Gud och Gud i honom», tillägger han: »Derpå är kärleken fullkommen med oss, att vi må hafva en förtröstning på domedag; ty såsom Han är, så äro ock vi i denna verld.»

Skriftens lära om detta ämne är klar och viss. Den finnes i Bibeln från början till slut. Att fullkomlig kärlek kan uppnås i detta lifvet, är icke en sanning, som tillfälligtvis förekommer deri, utan den framställes tydligt och påtagligt, så att alla kunna se den, ja, så att de fåvitska icke behöfva fara vill. Es. 35: 8. Följaktligen är den en sanning, som har varit antagen af de trogna i kyrkan ända från begynnelsen. De »älsta fäder», såsom de kallas, troddе den, hvilket vi kunna inhemta af skrifterna af sådana vördade män, som en Clemens af Alexandria. Gudfruktiga och heliga män i katholska kyrkan, såsom De Renty och Thomas a Kempis — hvilka voro heliga män i trots af det förderfvade lärosystemet — förkunnade den. Engelska kyrkan

framställer den tydligt och lärer sina medlemmar bedja, att Gud ville »rena deras hjertans tankar genom sin Helige Andes ingifvelse, att de *fullkomligt* må *älska* Honom och värdigt prisa Hans heliga namn.» Erkebiskop Leighton beprisar den högt i sina skrifter. Jeremias Taylor, biskop Hall och andra gudfruktiga män i kyrkan hafva författat särskilda regler och föreskrifter för helighet i lif och död. Gudfruktiga dissenter, sådana som doktor Doddridge, hafva gjort det samma. Wesley och hans efterföljare hafva bekänt den under förra århundradet. Och nyligen hafva både i England och Amerika djupa rörelser uppkommit i menniskors själar rörande den samma, och böcker öfver det »invärtes lifvet» och det »högre lifvet» hafva i stort antal blifvit utgifna och spridda bland alla kyrkans delar. Alltså är det klart, att läran om fullkomlig kärlek, såsom kunnande uppnås i detta lifvet, är ingen ny uppfinning, utan har varit Skriftens och kyrkans lära från begynnelsen.

Likväl kan man fråga: »Har någon egt den och ådagalagt dess verklighet i lefvernet? Den kan vara framstäld i Skriften och läras i kyrkan såsom ett önskvärdt tillstånd, och Guds barn kunna uppmanas att jaga framåt till uppnåendet deraf; men hvilka äro de, som verkligen varit fullkomliga i kärleken?» »Henoch förde ett gudeligt lefverne», och i sitt innerliga umgänge med den Högste, kom han så nära den andliga verldens gränser, att han infördes deruti — »Gud tog honom bort och han vardt sedan icke sedd.» »Noach var en from man och fullkomlig och förde ett gudeligt lefverne i sin tid.» »Job var from och rättfärdig, gudfruktig och flydde det onda.» David, mannen efter Guds hjerta, hvilken »gjorde det Herranom ljuft var, och var icke viken ifrån allt det Han honom bjöd, så länge han lefde, förutan i den handeln med Uria den Hetheen», utropade i sin brinnande kärlek: »Såsom hjorten ropar efter friskt vatten, så ropar min själ, Gud, till Dig.» Assaph, drifven af den fullkomliga kärleken, bekände: »När jag hafver Dig,

så frågar jag efter himmel och jord intet.» Daniels kärlek var så stark, att hotelse af våldsam död icke kunde förmå honom att för en enda gång uraktlåta draga sig tillbaka till sin kammare, för att tillbedja Gud. »Stephanus var full med tro och den Helige Ande.» Paulus sade: »Jag lefver, dock icke nu jag, utan Christus lefver i mig.» Verlden hade icke mer makt öfver honom, än en död missgerningsman skulle hafva haft, och han var så känslolös för hennes lockelser, som om han hade varit död; ty genom vår Herres Jesu Christi kors var han korsfäst för verlden och verlden för honom. Och så stark var hans trosvisshet, att han förtröstansfullt frågade: »Ho kan skilja oss ifrån Christi kärlek? Bedröfvelse, eller ångest, eller förföljelse, eller hunger, eller nakenhet, eller farlighet, eller svärd? Ty jag är viss derpå, att hvarken död eller lif, eller änglar eller förstadömen, eller väldigheter, eller de ting som nu äro, eller de ting som tillkomma skola, eller höghet eller djuphet, eller något annat kreatur skall skilja oss ifrån Guds kärlek, som är i Christus Jesus vår Herre.»

I St. Johannes karakter och lif var hans lära om fullkomlig kärlek förkroppsligad. Han förklarade såsom en sak af personlig erfarenhet: »Derpå är kärleken fullkommen med *oss*.» Kärlek var hans karakter och det till slutet af hans lif; ty Hieronymus berättar om honom, att då han var för gammal att gå till kyrkan, såsom han hade brukat, buro de, som älskade honom, honom i sina armar och stälde honom i midten af församlingen, der han såsom en fader i Christus sträckte ut sina darrande händer och sade: »Kära barn, älsken eder inbördes», och sedan buro de honom åter derifrån.

Många helgade christna efter apostlarnas tid hafva varit i besittning af fullkomlig kärlek och visat den i sitt lefverne och uppförande. Martyrerna och bekännarne älskade Gud högt och uppoffrade lif och allting för Honom. Martin Luther förklarade, att hans kärlek till Christus var sådan, att om ett draget svärd vore emellan honom och det föremål han älskade, skulle

han förgäta lifvet och störta sig i sin Frälsares armar. Fenelon, den högt begåfvade erkebiskopen af Cambray, visade dagligen med sinne och vandel fullkomlig kärlek till Gud och menniskor. Madam Guyon, hans förföljda vän och lärjunge, förlorade så fullkomligt sin vilja i Guds vilja, att hon knapt kunde tala om sina egna böjelser och önskningar, utan kände, såsom hon sjelf yttrar, »sig förlorad i Guds omätlighet såsom en vattendroppe i hafvet.» Georg Fox och de första qväkarne bekände sig också hafva uppnått detta saliga tillstånd, samt uppmanade andra att söka det. Hvilken mogenhet af kärlek visade sig ej hos Rutherford, som för Christi skull satt i fängelse i Skotland; och hos Joseph Alleine, som skref sådana kärleksfulla bref från sitt fängelse i vestra England till sina sörjande vänner och herdelösa församlingsmedlemmar! Fletcher af Madeley brann af glödande kärlek till Gud, ej endast på predikstolen och bland lärjungar, utan äfven i det dagliga umgänget med menniskor, så att Wesley, efter att hafva varit bekant med honom i trettio år och samtalat med honom morgon, middag och afton utan minsta förbehåll samt under en resa af många hundra eng. mil, förklarade, att han under hela denna tid aldrig hört honom tala ett orätt ord eller sett honom göra en orätt gerning. Dylikt vitnesbörd aflägges af pastor John Smith i hans dagbok om pastor Richard Treffry den yngre. Om honom berättas af en vän, som hade bott tillsammans med honom i två år, att han under den tiden aldrig sett honom utöfva en handling, eller hört honom tala ett ord, som varit i strid med den fullkomliga kärlek, hvilken han bekände sig hafva uppnått. Det samma kan betygas om författarens moder, af hvilken man under en följd af år närmast före hennes död aldrig hörde under hennes utöfvande af trägna pligter och allmänna sysslor ett ord yttras eller en handling utöfvas stridande emot den fullkomliga kärlekens fordringar. Många andra kunde nämnas, hvilka hafva aflagt otvifvelaktigt vitnesbörd, att de älskade Herren sin Gud af allt hjerta, håg, själ och krafter, sådana som fru Maxwell, fru

Elisabeth Rowe, fru Rogers, pastor John Hunt, missionär på Fidjiöarna, fru Maria Pickford af Salisbury, fru Maria Cryer, hustru till Thomas Cryer, missionär i Indien, samt hennes syster Margaretha Burton. De äro icke få i närvarande tid lefvande, som erfara och ega detta tillstånd af fullkomlig hängifvenhet åt Gud. En stor sky af vitnen både döda och lefvande intyga verkligheten af fullkomlig kärlek, såsom möjlig att egas i denna verlden af de på Christus troende.

Det finnes ännu ett exempel, som är framstående, och hvilket man aldrig får förlora ur sigte bland lägre exempel, som kunna nämnas, det är Herrens Jesu Christi exempel. I somliga fall, såsom Gud uppenbarad i köttet, var Han allena, och kan icke efterföljas; men såsom *menniskans Son* är Han vårt föredöme och mönster, efter hvilket vi skola bildas. Hans sinne måste finnas i oss; vi måste bildas efter Hans beläte; Han har gifvit oss ett exempel, att vi må träda i Hans fotspår. Fullkomlig kärlek ådagalades fullkomligt i Honom, och Han har sagt: »Hvar och en är fullkommen, då han är såsom hans mästare.» *Min läsare,* detta välsignade tillstånd af christlig erfarenhet kan blifva ditt. Gud har intet anseende till personen, och Han är lika beredvillig att göra dig fullkomlig i kärleken, som Han var villig att fullkomliggöra Job, Daniel, St. Johannes, erkebiskop Leighton, Fletcher eller hvilken annan helig som helst. Hvilket giltigt skäl finnes derför, att du icke skulle vara lika helig och lika ifrigt hängifven åt Herren som någon af dem? De voro menniskor med lika passioner som du. De voro aflade och födda i synd. De blefvo fullkomligt frälsta genom Guds nåd, och voro utsatta för frestelser och lidanden, öfverträffande i många fall dem, som anfalla oss. Våra orsaker till tacksamhet mot och hängifvenhet åt Gud äro större än deras. Hvarför skulle vi icke då likna dem i fullkomlig kärlek?

Huru saligt skulle icke ett sådant tillstånd vara! Att hafva hjerta, håg och själ med alla deras krafter uppoffrade åt Gud; att älska Honom öfver allt och känna,

att vår vilja är helt och hållet försjunken och uppslukad i Hans; att med den helige Fenelon, knäböjande inför Gud, säga: »O Herre, gif mig, Ditt barn, hvad som är nyttigt, hvad helst det än må vara. Jag vågar ej bedja om vare sig kors eller tröst. Jag framställer mig endast inför Dig. Slå eller hela! Förnedra eller upphöj mig! Jag vördar alla Dina afsigter utan att känna dem. Jag tiger. Jag frambär mig sjelf såsom offer.» Att icke känna någon vrede under hån och förolämpning, ingen afund, när en annan föredrages framför oss, ingen fruktan vid förluster och faror; att såsom Luther ligga lugn i den Allsmäktiges sköte; att vara fri från egenkärlek, så att »kärleken till de skapade tingen» är underordnad kärleken till Gud; att vi hafva tillintetgjort vårt egna jag i dess tio tusende former och utgreningar; att söka Guds ära i allting; att vandra omkring öfver allt, öfverflödande af kärlek och välvilja mot menniskorna; huru välsignadt är ej ett sådant tillstånd! Hvilken himmel på jorden skulle man ej finna deruti! Huru stilla och glädjefullt! Huru fridsam och helig är ej den fullkomliga kärlekens hvila!

Huru gagneligt för Guds sak i denna verld skulle ej ett sådant tillstånd vara! Huru ren skulle ej bevekelsegrunden vara för allt hvad man företoge; huru brinnande skulle ej anden vara att drifva oss till att handla, och huru glad och ihärdig skulle man ej vara uti att föra ett rättskaffens lefverne! Om man älskade alla menniskor i Gud och för Christi skull, så skulle intet arbete anses för svårt, enär Guds härlighet skulle befrämjas i våra medmenniskors välfärd och lycksalighet. Kärleken skulle göra hvarje tjenst lustig och hvarje börda lätt.

Frågar du nu, huru detta saliga tillstånd uppnås, så svaras:

1. *Sätt dig ned och öfverväg sorgfälligt de sanningar, som höra dertill.* Religionen fordrar i alla sina delar eftertanke och ransakning, och i denna sin mogna form kräfver den allvarlig begrundning och ihärdigt studerande.

Var fullt öfvertygad, att fullkomlig kärlek kan uppnås i detta lifvet. Det är en lag i vår natur, som gör, att vi icke anse oss ansvariga, för hvad som icke åligges oss af tillförlitlig autoritet, samt att vi icke anstränga oss att uppnå, hvad vi icke tro oss kunna ernå. Derför ransaka Skriften rörande detta ämne, till dess du är fullt öfvertygad om dess mening beträffande det, och till dess du känner dig förpligtad att icke låta öfvertygelsen ligga overksam i själen, utan tränga sig med all sin tyngd och kraft på samvetet. Och i det du söker öfvertyga dig sjelf om denna vigtiga fråga, inskränk ej din ransakning till enskilda texter med deras antagna förklaringar, utan tag i öfversigt hvad som är Skriftens allmänna riktning och innehåll rörande den samma. Öfverväg för dig sjelf, om någonting mindre än kärlek öfver allting till Gud kan motsvara Hans fordringar; om icke Christi syftemål med att utgifva sig sjelf för oss, på det att Han måtte förlossa oss från *all* orättfärdighet och rena åt sig sjelf ett särskildt folk, som nitälskar för goda gerningar, var just detta; och om icke Bibelns bud, föreskrifter, löften och förmaningar äro ämnade att åstadkomma besittning och åtnjutande deraf. Tänk på nyttan och nödvändigheten af ett sådant tillstånd af mogen christlig kärlek både i förhållande till Gud och menniskor. Kan någonting mindre än hela hjertat tillfredsställa barmhertighetens Fader, kärlekens Gud? Är det sannolikt, att man kan uppfylla Hans bud med att älska Honom öfver allting först i döden? Skola saktmod och tålamod vara fullkomliga först då, när ingen försmädelse finnes mer att uthärda och intet lidande mer att utstå? Skall kärleken till vår nästa först då vara fullkomlig, när vi äro skilda ifrån honom? Och hvad finnes i döden, som är af renande beskaffenhet och ändamål? Sjukdom och förgängelse äro naturliga och kunna icke frambringa moraliska frukter? Öfverväg dessa frågor sorgfälligt i din själ och inför det inspirerade Ordet. Och betänk äfven, om en sådan lära, som gifver allt i menniskan åt Gud, kan berömma högmodet, och om den icke

gifver äran åt Christus genom att tillskrifva Honom hel och fullkomlig frälsning. Och sedan du sålunda har öfvertygat dig genom Skriften och förnuftet rörande detta ämne, har du att

2. *Öfverväga kostnaden* för ett fullkomligt uppoffrande åt Herrens tjenst i kärleken. Kärleken till verlden måste försakas; ty »den der älskar verlden, i honom är icke Fadrens kärlek.» Den fåfänga verldens prakt och prål måste förkastas jemte lefvernets högfärd, tanken på anseende och högt stånd, menniskors beröm, egenkärlek i alla dess mångfaldiga former af sjelfföreträde och sjelfupphöjelse. Alla tvifvelaktiga sträfvanden och handlingar måste öfvergifvas, ty »den som tvifvelaktig är, han är fördömd»; dessutom allt äfventyrligt deltagande i verldsliga nöjen och tidsfördrif. All kärlek till de skapade tingen måste underordnas kärleken till Gud. Alla kroppsliga lustar och böjelser måste hållas i undergifvenhet för Gud, och allt hvad du är och har måste oförbehållsamt helgas åt Herrens tjenst och ära. Detta betyder dock icke, att menniskan i bokstaflig mening skall skilja sig ifrån verlden och lefva i ensamhet, så som oförståndiga personer fordom gjort. Det skulle vara att afsky verlden snarare än öfvervinna henne; att sätta ljuset under skäppan i stället för på ljusstaken. Vår Frälsares förmaning är: »Låten edert ljus lysa för menniskorna», och Hans bön för sina lärjungar är, icke att de måtte tagas ur verlden, utan bevaras från det onda, som är i henne. En christen, som är fullkomlig i kärleken, är flitig i sin sysselsättning, på samma gång han är brinnande i anden. Han underskattar icke rikedom och hög samhällsställning, om sådant gifves honom af Gud, ty det kan användas så, att det länder till Guds ära. Han kan vara en man af intellektuel och estetisk smak samt hög bildning, och dagligen söka näring för sina ädlare känslor bland skapelsens under och konstens verk. Han kan älska sina vänner, och, såsom Christus, hafva en innerligare tillgifvenhet för några, som äro mera öfver-

ensstämmande med hans smak och böjelser. Han kan älska sin familj innerligt och uppriktigt, och han kan älska lifvet på jorden, för hvilket hans kropp är danad. Men allt detta är underordnadt den invärtes hufvudböjelsen, nämligen kärlek öfver allting till Gud. Gud måste älskas öfver allting, och allt, som i enlighet med lagen kan älskas, måste älskas i Honom. Öfverväg alltså samvetsgrant, om du sålunda är villig att med allt vara undergifven Herren, och om du på detta sätt vill lemna allt och följa Honom. Om du känner någon tvekan och ovisshet invärtes, så tänk allvarligt på verldens fåfänglighet, på dess tomhet och felslagna förhoppningar. Tänk på evigheten i dess förhållande till tiden, både i dess karakter och varaktighet. Tänk huru snart lifvet slutar, och huru belöning och härlighet i himmelen, på samma gång den gifves af fri nåd, icke desto mindre tilldelas efter heligt lefverne på jorden. Tänk på Guds barmhertighet och kärlek till dig i Christus. Tänk på hvilka uppoffringar Han har gjort för att vinna hela ditt hjerta, och huru förnuftiga och nådefulla alla Hans anspråk på dig äro. Och tänk åter och om igen på dessa ting, till dess du med fullt bifall af ditt omdöme och din vilja beslutar att gifva hela ditt hjerta åt Herren.

3. Sedan måste du *helga allt hvad du är och allt hvad du har åt Gud för evigt*, och det formligen och i Christus. Tag intet undan. Undangöm ingen del af det lofvade offret. Föreskrif inga vilkor. Fordra inga utomordentliga uppenbarelser. Offra helt enkelt *i* och *genom* Christus allt åt Herren i tron, och var förvissad, att du skall få allt, hvarom du beder. Fullkomlig kärlek — den kostliga perlan, den hvita sten, som ingen känner utom den som får honom, det fina och hvita linnet, högtidsskruden, passande för Lammets bröllop — skall blifva din, och man skall föra dig till Konungen i stickade kläder och du skall vara helt och hållet härlig invärtes.

Kom dock i håg, att detta tillstånd af nåd och salighet *erhålles genom tron* och icke genom rättfär-

dighetens gerningar. En svår villfarelse hafva många råkat uti, i det de på ett besynnerligt sätt sökt denna fullkomliga hängifvenhet åt Gud. De hafva sönderdelat sin fallna och förderfvade natur, anatomiserat den och lagt den tillika med hela dess förderf i dagen, samt sedan sökt att genom sjelfmarteringar och dagliga ansträngningar förbättra sig, öfvervinna och med rötterna upprycka det invärtes onda. Detta är ett hufvudfel, som uppriktiga och allvarliga protestantiska lärare i nyare tider så väl som ock asketer och eremiter i den äldsta tiden hafva begått. Det är att begynna vid änden i stället för vid början. Man måste bruka verksamhet, flit och bestämd sjelfförsakelse för att ernå fullkomlig hängifvenhet åt Gud. Men när fullkomlig kärlek flyter in i själen och uppfyller henne, så uteslutes derigenom egenkärlek, kärlek till verlden och kärlek till de skapade tingen, alldeles så som mörkret uteslutes från ett rum, då ljuset flyter in i det samma.

»Fullkomlig kärlek drifver ut
Synd, fruktan och allt ondt.»

Sedan du undfått denna fullkomliga kärlek så som en fri gåfva af Fadren genom tron på Jesus Christus samt utan förbehåll helt och hållet undergifvit dig Gud med allt hvad du har, måste du vaka och bedja och hålla dig sjelf ren genom varsamhet och flit. Och sålunda vandrande i ljuset, så som Gud är i ljuset, skall du hafva sällskap med de renhjertade och lydiga, och Jesu Christi Guds Sons blod renar dig från all synd, i det det är dig till nytta från det ena ögonblicket till det andra genom att två dig ren från besmittelsen af alla ofrivilliga brister, fel och öfverträdelser, så att när helst stunden kommer, att du skall dö, du då skall varda funnen klädd i hvita kläder och genom Guds nåd beredd att följa Lammet, hvart det går.

VI.

Verksamhet för Gud.

VERKSAMHET FÖR GUD.

MIN LÄSARE, *hvad gör du för Gud i denna verlden?* Han har gjort mycket för dig. Han har gifvit dig lifvet, bevarat det i oräkneliga faror och skänkt dig otaligt många välsignelser. Har Han afsöndrat dig från den ogudaktiga verlden, upptagit dig till sitt barn och gjort dig till en Christi medarfvinge af ett evigt arf; då står du i oändliga förbindelser till den Allsmäktige. Huru vedergäller du Honom för alla Hans välgerningar? Du vet, att Han vill, att alla menniskor skola frälste varda och komma till sanningens kunskap. Du har undfått Hans bud: »Gå och arbeta i min vingård i dag.» Och i det du erkänner dig vara Guds tjenare, bekänner du dig hafva helgat allt hvad du är och har åt Honom. Hvad har du gjort i enlighet med dessa förbindelser och denna bekännelse till att befrämja den Högstes saliggörande kunskap bland menniskorna? Enligt erfarenheten vet du sedan många år salighetens väg. Hvad har du gjort för att göra denna väg känd för andra? Finnes på jorden någon man, qvinna eller barn, som omvändt sig till Herren genom ditt bemödande? Eller är det nu i himmelen någon genom Guds nåd frälst syndare, som näst Gud har att tacka dig för sin frälsning? Många tillfällen att vara gagnelig hafva blifvit dig gifna. Odödliga varelser hafva vimlat omkring dig på din stig. De hafva lefvat, dött och ingått i evigheten i din närvaro. Har du någonsin med *uppsåt* och *afsigt* sökt omvända en syndare till Gud? Det förflutna kan ej återkomma. De döda kunna ej återkallas. De

förtappade kunna icke frälsas. Men det fins ännu skaror omkring dig, redo att förgås. Vill du icke höja din röst för att varna dem för faran, eller utsträcka din hand för att rädda dem från deras farliga belägenhet? Skola äfven de dö, utan att du anstränger dig att rädda dem?

Du frågar: *Hvad kan jag göra?* Du kan genom Guds hjelp frälsa själar från döden, hvad din ställning eller dina omständigheter än må vara. Om du, medan du har tid, vill göra godt, så skall du ofta finna öppna vägar, på hvilka du kan vara gagnelig för religionen. Du kallas icke att predika evangelium eller innehafva en framstående plats i kyrkan. Du är måhända fattig, olärd eller utan penningar. Du kan vara fader för en stor familj och nödgas äta ditt bröd i ditt anletes svett. Du kan vara ung till åren och ung i nåden. Eller du kan i din samhällsställning, uppfostran och verldslig förmögenhet vara öfver många. Men alla, antingen de äro rika eller fattiga, lärda eller olärda, unga eller gamla, äro kallade att verka för Gud. Det fins intet monopolium för någon privilegierad klass att göra godt; intet sällskap heliga med uteslutande rätt att frälsa syndare. Hvarje Israelit har sin andel; hvarje Herrens tjenare sin plats, och det icke genom slumpen eller ödet, utan genom gudomlig förordning. Alla hafva icke samma gåfvor och tillfällen. Åt en gifver den store Mästaren fem pund, åt en annan två och åt en annan ett. Och somliga hafva ett större område för utöfvande af nyttig verksamhet sig tilldeladt än andra. Men hvarje på Christus troende har någonting att göra för Gud i verlden. Hvad som skall vara din del på skördefältet, kommer att bero på din ställning, förmögenhet och tjenst i samhället, och om hos dig fins hjertlig villighet, som frågar: »Herre, hvad vill Du, att *jag* skall göra?» så skall du icke lemnas i tvifvel angående din kallelse så som en Guds tjenare bland menniskorna.

Se omkring dig. »Åkren är verlden.» Den är vidsträckt och öppen för din verksamhet. Finnas inga

oomvända personer inom kretsen af din egen *familj och dina vänner?* Huru falska och obarmhertiga äro ej många, som bekänna sig vara Christi efterföljare, i det de försumma att bestraffa de ofrälsta af sina egna familjer och bekanta! De förebrå svärjaren på gatan och varna honom för hans fara. De gå ut från sina hem för att rädda lastens trälar och fallna menniskor i syndens nästen och tillhåll; men för de förtappade af sina egna anförvandter, som de dagligen hafva omkring sig, hafva de ingen varnande röst och ingen räddande hand. Huru ogynsamt måste ej denna förvillande oförklarlighet inverka på de försummade! Och om de förgås, hvilka förebråelser skola de ej en gång få höra af sina otrogna slägtingar i pinorummet! Huru skola de ej beständigt förebrå och beklaga den otrohet, som lät dem störta sig i döden utan tillrättavisning och förebråelse! Huru skola de ej kasta sina grymma blickar af fördömelse på dem, som hafva försummat dem, när alla skola tillsammans framställas för Christi domstol! Låt icke ömhet och partiskhet för din familj dölja för din blick den synd och fara, hvari de oomvända i ditt eget hem sväfva, och låt icke falsk tillgifvenhet hindra dig från snara och beslutsamma ansträngningar att rädda dina förtroliga vänner från att störta sig i afgrunden. Betänk deras tillstånd så som syndare inför Gud och blottstälda för Hans vrede, till dess du med Esther utropar: »Huru kan jag se uppå min slägts förderf?» och till dess dina slumrande krafter sättas i verksamhet dem till godo.

Det gifves ett sätt att göra godt mot vänner och bekanta, hvilket icke tillbörligt uppskattas och användes af många, och det är *brefvexling*. Äfven der naturlig skygghet och mera innerlig förtrolighet kan i det personliga umgänget hafva förorsakat en förlängd tystnad rörande synden och dess farliga följder, kunna i skriftliga meddelningar de mest ovälkomna sanningar sägas. Detta är ett sätt att utöfva christlig verksamhet, som vida mer borde användas, än som vanligen sker. Brefskrifning, verkstäld af christna män

och qvinnor, borde till Guds ära brukas i afsigt att frälsa själar. Slägtingar borde med helig afsigt använda detta medel för att gifva christliga varningar, råd och undervisning, så som deras korrespondenters karakter och omständigheter fordra. Fromma qvinnor, som, af blygsamhet öfver sitt kön och tillbakadragenhet i följd af underlägsenhet i ålder, rygga tillbaka för verksamhet i offentliga sällskap, kunna i detta bruk finna ett medel, hvarigenom de helt anspråkslöst kunna låta strömmar af medlidsamhet i förening med trägen bön verka på de oomvända. Äfven affärsmän kunde med försigtighet och i rätt tid i sina vanliga skrifvelser inpassa förmaningsord rörande deras andliga väl, till hvilka de skrifva, och Gud kunde välsigna dessa ord till syndares omvändelse.

Gudeligt samtal är ett medel till utöfvande af verksamhet isynnerhet i familjen och hushållet. Äfven denna tjenst åt Gud är mycket försummad af många christna bekännare. De synas förgäta, att detta är ett af Gud förordnadt nådemedel till åstadkommmande af ömsesidig uppbyggelse och välsignelse. »Intet ohöfviskt tal gånge af eder mun», säger St. Paulus, »utan det nyttigt är till förbättring, att det må dem, som det höra, till tack vara.» Ephes. 4: 29. Ämnena för samtalet och sättet för deras behandlande bör under innerlig bön öfverägas af medlemmar af christliga familjer och besökande. Huru skamligt och ovärdigt — för att icke tala om otrohet mot Christus — är icke det lättsinniga prat och skämt, som i aftonkretsarna öfvas af många, hvilka bekänna sig vara Frälsarens lärjungar! Icke underligt, att deras familjer vilja förnöja sig med och deltaga i de ogudaktigas tidsfördrif och spel! Huru många dyrbara stunder bortslösas icke på detta sätt, och huru många gynnande tillfällen till att göra godt gå ej för evigt förlorade! Det skulle vara ovisligt och oförnuftigt att vid alla tillfällen och på alla platser utan urskilning söka påtvinga församlade vänner christliga lärdomar; icke heller passar en sorglig ton eller uppsyn vid ett

högtidligt tillfälle; deremot skall det, med tillbörligt afseende fästadt vid lifvets förhållanden, och med den visdom som kommer ofvanifrån, i synnerhet i detta fall befinnas vara på sin plats, att »ett ord i sinom tid är ganska täckeligt.»

Särskildt bemödande att omvända *ogudaktiga tjenare* är en annan christlig pligt. Och likväl, huru många äro ej de, som äro ifrigt sysselsatta med utöfvande af offentlig välgörenhet och derunder helt och hållet försumma dem, som de hafva närmast omkring sig, och som dagligen sköta deras sysslor. Stränga föreskrifter inskärpas må hända om deltagande i familjbön och afhörande af predikan om söndagarna i Guds hus, men ingen allvarlig ansträngning göres, intet enskildt samtal hålles, ej ens af husmodren med pigan för att bringa henne att allvarligt tänka på sitt tillstånd som syndare och omvända sig till Gud. Inflytandet af en christlig husfader eller husmoder på tjenarne är af sådant ansvar, att det icke nog kan betänkas, och borde flitigt utöfvas af dem, som af Gud äro satta på denna plats. Här kan icke finnas något hinder härrörande af brist på förtroende och tillfälle. Tid och tillträde fås efter eget godtfinnande. Och hvem är det väl, som har att i förtrolighet tala till de opånyttfödda i familjen om deras andliga tillstånd, om icke de som hafva detta inflytande? Hvilken kraft att göra godt för menniskors själar hafva ej föreståndare för fabriker och manufakturer, om de ville använda den till förmån för de tusende af båda könen, som åt dem arbeta för dagligt bröd! Samma är förhållandet med handlande och affärsmän, hvilka ständigt hafva omkring sig kontorister och tjenare, som äro beredvilliga att emottaga råd, och som skulle vara tacksamma för i deras välfärd visadt intresse.

Bemödandet att göra godt mot menniskors själar får likväl icke inskränkas till familjen, hushållet, fabriken eller handelsbutiken. Det gifves äfven *ogudaktiga grannar*, som måste varnas, kallas och förmanas att vända sig till Gud för att blifva frälsta. Huru

beklagligt är det ej, att inom sjelfva det husliga området, inom de troendes egna hem menniskor gå förlorade i brist på kunskap! Detta sker i tusentals och tio tusentals fall. Och likväl kan den, som bekänner sig vara Guds tjenare och Frälsarens efterföljare, gå in och ut bland sådana personer, vexla med dem blickar och ord af förtrolig vänskap, och tala med dem om väder och vind, sysselsättning och dagens politiska frågor, men aldrig säga ett ord till dem om deras själars eviga väl. Vore de betänkligt sjuka och i ögonskenlig dödsfara, så skulle deras gudfruktiga grannar *tänka* åtminstone, att de borde göra så. Men emedan de oomvända icke ligga nedkastade på sjuklägret, icke äro stadda i svåra plågor, icke yrande af feber, så låter man dem utan något varningsord fortsätta sin väg till fördömelse. Om slik försummelse visades med afseende på menniskornas kroppar och timliga omständigheter, huru strängt skulle de ej då klandras! Om en granne lemnades ovarnad rörande en känd fara, om man läte honom omkomma i vattnet i närvaro af den, som endast hade att utsträcka en räddande hand, men försummade att så göra, huru bittert skulle ej då det offentliga klagomålet vara! Men odödliga själar låter man utan varning sjunka i förtappelsen, utropande i sin dödsstund: »Ingen har vårdat sig om våra själar!» Att varna de onda för deras fara och söka befria dem från synd och evig död är en bestämd christlig pligt, som icke kan ostraffadt försummas. »Du skall straffa din nästa, på det du icke skall lida skuld för hans skuld.» »Hjelp dem, som man döda vill, och drag dig icke undan för dem; som man dräpa vill. Säger du: si vi förstå det icke; menar du, att den der hjertan vet märker det icke; och den der på själen akt hafver känner det icke; och lönar menniskan efter hennes gerningar?» Huru många af dem, som försumma den allmänna gudstjensten, kunde icke förmås att besöka Guds hus och höra det Ord, hvarigenom de kunna frälsas, om christliga grannar allvarligt och kärleksfullt uppmanade dem att göra så!

Huru många *irrande* och *ostadiga besökare* finnas ej i Guds hus, hvilka skulle blifva stadgade tillbedjare och förena sig med kyrkan i dess innerligare förening och umgänge mellan de trogna, om de uppmanades att så göra! Det är ett klagomål mot nästan alla samfund af christna bekännare, att de i sina församlingar icke äro tillräckligt uppmärksamma mot främlingar, och att de icke mera hjertligt välkomna dem till gudstjenst och nådemedel. På detta sätt äro gudfruktiga föräldrars söner och döttrar, hvilka i följd af sysslors skötande och familjförbindelser hafva flyttat från sina hem och barndomsvänner, lemnade af den kalla likgiltigheten och den förderfliga försummelsen åt afvikandet från Guds vägar och att söka sällskap med verlden. Sorgfällig uppmärksamhet mot främlingar i Guds hus och kärleksfull uppmaning till de gudfruktiga ibland dem att förena sig med kyrkan i bruket af dess gemensamma och offentliga nådemedel skulle mycket bidraga till att utbreda Christi rike på jorden.

Vidare har man att undervisa och uppfostra de unga i *söndagsskolan.* Huru många förståndiga, lärda och inflytelserika personer finnas ej i den christna kyrkan, hvilka tillbringa söndagens stunder i sömnaktig overksamhet, då de deremot på ett gagneligt sätt kunde använda dem bland de fattigas och ogudaktigas barn! Huru många skickliga och bildade unga män och qvinnor finnas ej, hvilka kunde handleda ett större antal gossar och flickor på visdomens fridfulla och behagliga väg, om de ville blifva trägna arbetare i söndagsskolan, men som rygga tillbaka för sådan sysselsättning, så som varande för grof och obehaglig för dem att egna sig åt. De beundra en Howards menniskokärlek, hvilken besökte de osnygga fängelserna, och en Florence Nightingales medlidsamma välgörenhet, hvilken nätterna igenom vakade öfver och skötte sargade och sårade soldater på en främmande strand. De prisa föreståndarne för trasskolorna, der

okunnighet och brott på ett beklagansvärdt sätt äro förenade hos lastens osnygga barn. Men dammet i söndagsskolan och sällskapet med både dess lärare och lärjungar af sämre klassen, är någonting odrägligt för personer af ett bildadt och finare lefnadssätt! Detta är en falsk och öfverdrifven inbillning, helt och hållet opassande för medlemmar af Christi kyrka. Barnen i söndagsskolan böra icke endast undervisas till förståndets och sedernas förbättring, utan äfven omvändas till Gud. Det är en falsk idé hos somliga sjelfkloka personer, att små barn icke kunna genomgå någon omvändelse. Så snart viljan kan besluta sig för att tjena Gud, kan ett barn omvändas. Och i detta hänseende blifva alla, som omvändas, huru långt framskridna i ålder de än må vara, så som små barn. Frälsaren sjelf har uttryckligen sagt: »Låten barnen komma till mig, och förmenen dem icke; ty sådana hörer himmelriket till.» Att leda de ungas böjliga sinne och tidigt verka på deras hjerta med den frälsande sanningen, är ett verk på jorden, värdigt den ifrigaste ansträngning och de fullkomligaste verktyg. Och förr än de lärda, inflytelserikaste och mest nitiska medlemmarna af kyrkan till ett större antal ingå på detta den christliga verksamhetens inbjudande fält, skall dess rikaste och mest öfverflödande frukt icke skördas.

En annan del af christlig verksamhet består i utdelandet af *religiösa traktater* samt *besökandet af de fattiga och sjuka*. Besöket med en traktat erbjuder ett gynnande tillfälle för tal om andliga ämnen, och har i många fall föranledt samtal, som i sina följder varit saliggörande, på samma gång som traktaten är i sig sjelf ett nådens budskap. Särskildt besök hos bedröfvade och nödlidande förklaras i Skriften vara en ren och obesmittad gudstjenst. Ingen sysselsättning, ingen uppoffring af silfver eller guld kan antagas som ursäkt för försummandet af denna pligt. Christus fordrar den af alla sina efterföljare och den kan ej fullgöras genom ombud. Han har lemnat de fattiga och de

sjuka så som sina ställföreträdare på jorden, och vid sin tillkommelse skall Han anse det försummade eller det fullgjorda så som visadt Honom sjelf.

Det finnes ett annat slags tjenst, som många kunde bevisa de fattiga och sjuka med välsignad verkan, det är, att *läsa Skriften* för dem i deras egna hem. Hvarför går icke den christligt sinnade unga mannen, som har ledighet och tillfälle att så göra, omkring med en Bibel i sin ficka till mörka gator och gränder i staden eller till kojorna utmed vägen mellan byar och torp för att, då han sålunda besöker de fattigas boningar, vänligt samtala med dem om andliga och eviga ämnen och sedan bedja om tillåtelse att läsa ett kapitel af Guds Ord och hålla bön med dem? Och hvarför egnar sig icke den christligt sinnade qvinnan, då hon är fri från husliga göromål, åt en dylik tjenst för personer af hennes eget kön? »Många gudeliga och ärliga qvinnor» kunde sålunda användas till stor nytta. I de flesta fall skulle sådana välgörenhetsbesök tacksamt mottagas. Största delen af de fattiga äro beredvilliga att värdera ädelmodig tjenstaktighet, visad dem af personer af högre rang och samhällsställning. »Bibelmän» och »bibelqvinnor» använda som agenter, blifva sällan förkastade af handverksmän och arbetsfolk, och de obelönade besök af dem, som äro af högre stånd, torde vara dubbelt välkomna. »Barmhertighetsbröder» och »barmhertighetssystrar», som icke afsagt sig sociala lefnadsförhållanden, och som gå omkring så som evangelister till de okunniga, de olyckliga och de ogudaktiga, äro hvad verlden i sin synd och sitt elände särskildt behöfver. Qvinlig verksamhet har ända från begynnelsen varit ett mera utmärkt drag i christendomen. Heliga qvinnor voro innerligt förenade med Frälsaren under Hans jordiska lefnad och utöfvande af barmhertighetsverk. Christna qvinnor nämnas uttryckligen af apostlarna så som hjelpare och medarbetare med dem i Christi Evangelium. Och kyrkan har under sina verksammaste och lyckligaste tidehvarf icke försummat använda dem.

Det fins andra nyttiga medel att bruka, så som att christna bekännare på ett lämpligt sätt tala med dem, med hvilka de komma i sällskap under *sina resor*. I våra dagar, då man lätt och hastigt reser från det ena stället till det andra, kan detta sätt att göra godt öfvas ganska mycket. Ett allvarligt ord kan uttalas för Guds sak på en ångbåt eller i en jernvägskupé, och det skall aldrig förgätas. Vidare finnas vigtiga uppdrag och pligter tillhörande de rika, hvilka så som förvaltare åt Herren hafva öfverflöd att använda. *Hvardagsskolor* måste inrättas för okunniga och nödstälda barn i folkrika trakter, så som ock *hus för gudstjenst* åt äldre fattiga, hvilka icke kunna bygga sådana sjelfva. Den, som inrättar en hvardagsskola eller bygger ett hus för gudstjenst, fullgör ett verk, som i sina följder skall gagna efterkommande generationer. En man, som har älskat sitt folk och bygt åt det samma en synagoga, har förvärfvat sig et minnesvärdt vitnesbörd i kyrkan, hvilket icke snart skall utplånas. Också hafva vi att underhålla, föröka och bereda ett *ständigt predikoembete*, som är en gudomlig inrättning, och som innefattar i sig källan och medlen till nästan all christlig verksamhet. Vi hafva den så lyckliga som lofvande *hednamissionen*, som måste understödjas med insamlingar; vidare *bibelspridningen*, som ihärdigt måste befrämjas. De rika kunna gifva af sitt öfverflöd och genom stora bidrag för Guds sak uppväcka hvarandra till kärlek och goda gerningar; och de fattiga kunna gifva af sina mindre tillgångar och insamla andras ören för Guds sak. Men medlen att göra godt äro oräkneliga och nitet för Gud saknar aldrig former och sätt för att utöfva nytta. Kärleken är uppfinningsrik, och om den icke finner tillfällen att utöfva godt, så skapar den sådana. Och när nitet att frälsa själar från döden har slagit djup rot hos en christen man eller qvinna, skall det nog finna vägar och medel för uppnåendet af målet.

Min läsare, se omkring dig på det vida öppna fältet af christlig verksamhet framför dig, och så gör

dig den frågan: *Hvad skall jag göra för Gud i verlden?* Öfverväg hvilka dina medel och omständigheter äro, i hvilka delar af tjensten du kan göra mest godt och besluta att göra det i Herrens kraft. *Bevekelsegrunderna* för att så göra äro många och kraftiga.

Tänk på *verldens tillstånd* både hos oss och i andra länder. Tänk på synden; huru den fräckt visar sig på stadens offentliga gator och allmänna platser, samt huru den smyger sig in och hyses i hemmen både hos de rika och de fattiga. Tänk på *dryckenskapen* — öppen, skamlös, nedrig omåttlighet; — huru den raglar framför dig på ljusa dagen, samt huru den drager till sig sina vettlösa offer i salonger och »nästen» om natten. Tänk huru *sinligheten* sväfvar omkring och utbjuder sig på nästan alla platser. Tänk ej endast på *otron*, spridande sina giftiga läror genom talrika periodiska skrifter, utan äfven på den djerfva och trotsiga *atheismen*, stående vid allmänna farvägar för att gifva sten åt dem, som bedja om bröd, och skorpion åt dem, som bedja om ägg. Tänk på *sabbatsbrytandet* i detta christna land. Tänk på *ungdomens förderf och brott*. Tänk på den allmänt utbredda *ogudaktigheten*, sådan den visat sig vid den sista granskningen af besökarne (eller rättare icke-besökarne) af den allmänna gudstjensten. Tänk på den oräkneliga mängd *hedningar och afgudadyrkare* i verlden i detta christendomens nittonde århundrade. Tänk på att antalet af bedragna *papister* öfverstiger antalet af protestanter bland de folk som bekänna christendomen. Tänk på de *rationalistiska ansträngningarna* bland kyrkans myndigheter, som äro tillsatta att försvara den uppenbara sanningen ibland oss. Tänk på allt detta och dröj icke att göra någonting för att minska myckenheten af det onda, som fins i verlden.

Betänk *huru kort och oviss din tid är för christlig verksamhet*. En betydlig del af lifvet har förflutit, för evigt förflutit, tillika med alla obegagnade till-

fällen att göra godt. Många, för hvilka du skulle hafva bedit och verkat, äro döda. De hafva fått sin eviga dom, och du får aldrig se dem, förr än du tillika med dem framställes inför Guds domstol. Huru nödvändigt är det icke då att vara trägen i att köpa tiden och att använda hvarje återstående del deraf till ifrig verksamhet för syndares frälsning! Detta är i synnerhet af nöden, då man erinrar sig att lifvet är ovisst, och att nu är det enda tillfälle att göra godt för de ogudaktiga. Du kan dö hvilket ögonblick som helst. Verksamheten för själars frälsning sträcker sig ej till på andra sidan grafven. Sjelfva himmelen erbjuder ej denna förmån.

Men betänk äfven *äran och lönen för att göra godt.* På jorden vinnas de bästa utmärkelser genom tjenst, bevisad mot våra medmenniskor. De, som förvärfvat sig ett godt rykte, hafva så som Moses, David, Daniel, Paulus och Martin Luther varit till stor nytta för menniskoslägtet. Frälsaren har förklarat gagnelighet vara det utmärkande draget hos sina efterföljare, sägande: »Den som vill vara mäktig ibland eder, han vare eder tjenare; och hvilken ibland eder vill vara den främste, han vare eder dräng; så som menniskans Son är icke kommen, på det Han vill låta tjena sig, utan att Han vill tjena och gifva sitt lif till återlösning för många.» I hvarje christlig församling hafva funnits personer, som gjort mycket godt för andra, så att de blifvit mera högaktade och vördade, än de kunnat blifva genom verldsligt högt stånd och stor rikedom. Att frälsa en själ ifrån döden är en större handling än öppna och tillsluta himmelens fönster genom ett underverk, så som St. Jacob har lärt. Ty efter att hafva såsom exempel omnämt den kraftfulle Elias öfvernaturliga bön och tro, säger han eftertryckligt: »Käre bröder, om någon ibland eder fore vill ifrån sanningen, och någon omvände honom, han skall veta, att den der omvänder en syndare af hans vägars villa, han frälsar en själ ifrån döden och skyler all öfverträdelse.»

Och hvilken *tacksam glädje finnes ej i återblicken på gagnelighet för själar!* Det är en hjertlig glädje att se tillbaka på handlingar af välgörenhet och nytta för andra. Huru glädjefullt för Wilberforce och Clarkson att skåda tillbaka på sina ihärdiga ansträngningar för slafvarnas befrielse! Huru trösteligt för Howard, fru Fry och Sara Martin att ihågkomma sina bemödanden för fångars hjelp och förbättring! Men huru öfversvinneligt glädjefullt för den christne arbetaren att tänka på många syndares frälsning genom hans särskilda ansträngningar och att i döden kunna säga så som Harlan Page: »Jag vet att genom Guds nåd mer än hundra själar blifvit omvända genom mig så som särskildt och omedelbart verktyg!» Ljuf är arbetarens återblick från sin ärofulla möda på Mästarens fält! Och huru förmildrar det icke nedstigandet i grafven att påminna sig förflutna år använda i nyttig tjenst för Gud! Huru klarnar ej utsigten mot himmelen derofvan, då en döende christen redan här börjar i föreställningen förena sig med de inför den förhärligade Återlösarens thron stående frälsta, hvilka han ryckt som bränder ur elden! Hvilka perlor och kronor vänta ej de arbetsamma och framgångsfulla tjenarne på Herrens dag! Hvilka »fröjdekronor» i den glänsande uppenbarelsen af syndare frälsta genom deras bemödande! Hvilken utmärkande ära och öfverväldigande glädje, då Konungen skall säga till dem på högra handen: »Kommen, I min Faders välsignade, och besitten det riket, som eder tillredt är ifrån verldens begynnelse», förklarande att hvad som blifvit gjordt för de nödlidande och förtappade, belönas som om det blifvit visadt Honom sjelf i egen person! Och huru hög skall ej den ära vara, som sådana skola ega och åtnjuta i evigheten! Minnet skall ej utplånas af döden och grafven, och erinringen om hvad som blifvit gjordt för Gud på jorden skall förhöja glädjen i himmelen, i det åsynen af syndare, frälsta genom dem så som verktyg, skall göra de trogna tjenarnes hänförelse öfversvinnelig inför thronen. Det gifves grader i härligheten. Der äro throner och herradömen un-

der Gud, förvarade åt de verksamma. Den, som har förvaltat tio pund, skall råda öfver tio städer; »och de, som många undervisat till rättfärdighet, skola lysa så som stjenor i evighet.» Hvilka uppmuntringar, hvilka bevekelsegrunder för att frälsa själar!

Börja *genast* att göra någon ting för Gud i verlden. Dröj ej en timme. Du har redan dröjt för länge. Svårigheter skola ökas snarare än minskas genom uppskof. Tala till dem, som äro omkring dig och omedelbart under ditt inflytande. Varna dem för faran, om de äro ofrälsta. Tala för dem om Christus, som dog för dem. Kärlek till själar och kärlek till Frälsaren skall gifva dig frimodighet och ord. Gå till din ogudaktige granne. Visa honom, att han är på den breda vägen, som leder till fördömelse. Bjud honom med dig i din bänk i Guds hus. Tag honom vid handen och ledsaga honom på lifvets väg. Besök enkan och de faderlösa i deras bedröfvelse; samla den goda herdens lam; och bemöda dig genom någon bestämd verksamhet och någon afgörande ansträngning att bringa syndare till Frälsaren. Säg icke, att du ej har tid. Till hvad annat är tiden gifven, än att menniskan derunder må verka för evigheten? Säg icke, att du är för ung. »Ett barn kan frälsa en själ.» Säg icke, att du är för svag och okunnig. En mask kan i Guds kraft söndergrusa ett berg, och hvarje mensklig varelse har kraft att göra godt eller ondt i verlden. Säg icke, att du har sysslor i husliga och allmänna angelägenheters uträttande, som hindra dig. »Låt de döda begrafva sina döda», sade Christus. Lemna allt och följ Honom uti att gå omkring och göra väl. Var döf för afskräckande ingifvelser från satan och din egen förderfvade natur. Låt ej begäret efter maklighet och hvila hindra dig. Jorden är en plats för arbete. Himmelen är en plats för hvila. Verka för Gud, som har skapat dig och som uppehåller dig från det ena ögonblicket till det andra. Verka för Frälsaren, som »dig älskat hafver, och utgifvit sig sjelf för dig till gåfva och offer, Gud till

en söt lukt.» Verka för syndare, som äro förlorade och ropa till dig om hjelp. Verka flitigt, »ty natten kommer, då ingen kan verka.» Verka ihärdigt. Låt icke en dag förflyta utan någon bestämd ansträngning att frälsa syndare! Verka i förening med bön, efter som framgången är beroende af den Helige Ande; ty »det skall icke ske igenom någon här eller makt, utan igenom min Ande, säger Herren Zebaoth.» Verka för målet, och sedan i döden skall du vara i stånd att säga: »Jag hafver fullbordat det verk, som Du mig gifvit hafver, att jag göra skulle; nu kommer jag till Dig.»